

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Hasábbes peút sor egyszer 30 fill.
minden következőnél 16 fillier

Nyitászár ára 40 fillier

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, március 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Schöberl-megye.
- Zsidó főrendek.
- Vegykiérletli állomás Aradon.
- A király felperese.
- Egy óvónő Kálváriája.
- Aradmegye a Házban.
- Az özvegy pénze.
- Az aradi szövögyár.
- Betöréssel vádolt iskolaigazgató
- Arad új vasutjai.
- A kalapügy borzalmai.
- Lillomtíprás Ó-Pécskán.
- Széfhámos „lapszerkesztők.”
- A titokzatos hölgy.
- A képviselő leánya.
- Társa: A tizenhármas szám. Irta: Szabó Ferenc.

Schöberl-megye.

Arad, március 7.

Egyelőre nem tudjuk, kiben tiszteljük ez ötletes elkeresztelés szerzőjét. A parlament névtelen humoristái között maradt, aki Pop C. István beszéde alatt ezt közbeszikkasztta. Pop C. István dr. Aradmegyeről beszélt, annak következetlenségeit bizonyítgatva. Ami magát a következetlenséget illeti, ép Pop C. István dr. nak nincsen mit szemre hányni Aradmegyével szemben. A nagyobb inkonzekven-
ciát ő követte el, ép Aradmegye iránt. Valamelyik megyegyűlésen, elkeseredett vita közepében így fakadt ki Pop C. István dr.: „Nohát, én is utoljára beszéltem magyarul a közgyűlésen!” És azóta bizony megtette, valahányszor jobbnak kínálkozott. Mert — ha már annál a nevezetes butordarabnál vagyunk — Pop C.

István dr. a megyegyűlés Schöberl-szónoka. A mikor benn vannak a vidéki román atyafiak, a paraszt-megyebizottsági tagok, akkor klasszikusan gördül ajkáról a román szó. Mikor azonban csak a hivatalos megye van együtt, s a referenseket kell meggyőzni: hát akkor fogadalmá ellenére, beszél magyarul is Pop C. István dr.

Máskor a koalícióban az a szokás: ha a nemzetiségek igazat is mondanak, azt meg kell ellenezni. Ez egyszer másképp esett. Pop C. István ráolvasta Aradmegyére a bűneit. Hogy valahány kormány volt, mind üdvözölte. (Hogy a darabont-kormányt mikor üdvözölte Aradmegye, az csak Pop C. István krónikájában volna föltalálható.) S erre mondta az ismeretlen közbeszónok: „Ez a Schöberl-megye. Nappal koalíciós, éjjel darabont.”

Hát ötletnek ötlet. A Schöberl-vicek kaptafáját ugyan sok mindetre rá lehetne még huzni. Például a koalícióra. Nappal negyvennyolcas, éjjel hatvanhetes. A Wekerle-kormányra. Nappal perszonál uniós, éjjel közös vámterületes. A függetlenségi pártra. Nappal szabadsajtós, éjjel éjjeli ügyésze. A parlamentre. Nappal parlament, éjjel alperesek vig köztársasága. És így tovább. Hanem ez nagyon olcsó, parlagi mulatság lenne. S a politikai viccekkel úgy van: ha a parlamentben, vagy a folyosón mondják el, vagy sikerül valamely képviselő szájába adni, akkor a higabb humoru élcek is hatásosak. Ha ellenben az ujság önálló élckép mondja el: teljesen hatástalan.

A Schöberl-ötlet csak azért érdemes a följegyzésre, mert jellemző egy érdekes színváltozásra. A koalíció, amelynek hatalmát a megyék nemzeti ellentállása teremtetten meg, kezdi funnigálni a vármegyét. Biharvármegyéről nem tud karikás-csördítés nélkül szólni. Igaz, hogy a bihariak háboruságban vannak a főispánjukkal, de hát a multban senkise bántotta Hevesvármegyét, amiért állandóan leszavazta a főispánjait. Kikapott Maros-Torda vármegye. Az interpellációkban hol ennek, hol annak a vármegyének a „szennyest” mosogatják a képviselő urak. S Aradvármegyéről esvén szó, rásütik a bélyeget: a Schöberl vármegye.

Szórványos, egymástól távol eső jelenségek ezek, de együvé hozva mégis egységes hangulatot mutatnak. A koalíciónak nincs szüksége a vármegyékre; az alkotmányon oly keményen ülnek ők, hogy az alkotmány védőbástyái teljesen fölöslegesek. S a vármegyék odaállhatnak a sajtó mellé. Mindaketten a vállukat tartották, hogy a szövetkezett pártok nyeregbe jussanak. Most egyikre sincs szükség. Az egyiket is, a másikat is funnigálják és — kinevetik.

Be jó is a parlamentben humorizálni! Tudnak is ők arról, hogy Schöberl-vármegyében elkeseredett küzdelmet folytatnak a kivándorlás ellen, amely nemsokára talán falvakat tesz lakatlanná, kiviszi a munkáskezek legjavát. Tudnak is ők arról, hogy milyen felelősségteli gond előzi meg a mezei munkákat, amelynek elébe szerződötett munkások hiján néznek a gazdák.

A tizenhármas szám.

Irta: Szabó Ferenc.

Ha utolsó falatunk a tényéron marad: éhezik a távollevő kedvesünk. Ha nehéz álm után párnánkat nem fordítjuk meg a fejünk alatt: bujdosó drágánk nem bír otthonra találni. Van ebben valami... Ha tizenhármán ülünk egy asztalhoz és valaki megszámol: egy év s egy nap múlva már csak tizenkettő dicső közülnék az Urat. A tizenharmadik fölment a csillagokba, a honnan nincs többé visszatérés. Van ebben valami... A csillagok a mi sorsunk érthetetlen fényes betűi...

Bendeházy János büszkén, délcegen lépett végig az utcán. Deres ember volt már, csakhogy nem adta meg magát az időnek, mely lopva és így is csak nehezen tudott egy-két kemény ráncot vetni a kövér arcára. De a szeme fiatalos csillogását nem birta az öregség fátyolos hamvába takarni; büszke, dacos maradt, afféle fényes rozsdá, mely nehéz küzdelmek idején rakódott le a nemzeti élet világó kardjára. Nemcsak az idővel vette fel a harcot, hanem a honfitársak ellenszenvével is, akiket a nagy „vizözön” kitörölt a büszke, szabad emberek sorából, a kiváltságos nemzeti vármegyével együtt.

Különös, szomorú idők voltak ezek. Nehéz, mozdulatlan iszap mindenütt, mely elborította

a fényes multat. Új emberek, sima, mosolygó, hajlós dereku emberek lepték el a világot. A régi kemény, mogorva kurucok beletemetkeztek az „iszapba” s gyűlölködve nézegették a Bendeházy Jánosokat, akik nem akartak meghalni, iszap alá temetkezni velök. De Bendeházy János még vállat se vont, ha olykor meghallotta az eltemetkezett baitársak nehéz vadját. Büszke daccal viselte új hivatalát, kenyerre bőven volt és a lélek érzékeny voltával nem törődött... Hanem azért csak rágódott valami a szíven, egy kis szó: valami vádféle, melyet kegyetlen érzéketlenség álarcával takart el...

A tanácsteremben összegyülekezve várakoztak a beamter urak. A hosszú asztal zöld posztóval bevonva, melyen vidáman csusztak jobbra balra az akácokon át bevetődött aranytallérok. Csak épen hogy nem csengtek, ha a szellő megbólintva a galyakat, átgurultak egymáson. Nesztelen, nyomasztó csend volt a levegőben, az volt az utcákon is. A napvilágon kívül nem fényelt semmi, csak a feszület idebent az asztalfőn s a Bendeházy János büszkén csillogó szeme odakint. Jött, hogy sima, sokszor kérelhetetlen szívü beamtertársaival itéletet hozzon a rebelisekre, akik elég esztelenek voltak, hogy lehányják magukról az iszap-takarót s megkérdézzék a magyarok istenét: Elsz e még? ... Ekkora bűn!

Csak Bendeházy János hiányzott, az eltemetett idők híres kriminálistája. Az aranytallérok nesztelenül gurultak, a feszület ragyogott

s valami kósza szellő keservesen sirdogált az akácgalyak között. Hadd sirjon! Más zaj ugy nem volt, mert a penészes börtönből nem halatszott fel semmi, sem láncsörgés, sem átok. Olyan jó mély a börtön s a boltozat olyan tömör, mozdulatlan.

Végre belépett. Teljes lett a szám. Akik itélhetek élet s halál felett, mind együtt voltak. Bendeházy Jánosnak legfelül volt a helye, a feszület előtt. Egy-két aranytallér ide is elgurult s valami hosszúkas fényesárvoly esett át a feszületen. A szegény Megváltó arca szomorú volt s kiszegzett karja kinosan rándult össze. Ugy tetszett, de Bendeházy János szigorú, mogorván nézett reá s az igézetes látomány eltűnt. Ennek is tudott parancsolni. A nyomasztó csendben rejtelmesen veszett el a ziháló lehellet.

— No, csakhogy itt van már! — sóhajtott fel valaki s látható megkönnyebbülés áradt szét az aggodalmas arcokon.

A vidám kis jegyző, akinek fűrgén ugrádozott ráncokba az arca, mintha dróton rángatták volna, fűrkészve nézegette társait. Csodák csodája, nem fűtyült; pedig olyan vidám flu volt, hogy a halálos itéleteket is fűttyszóval szokta szerkeszteni. Bendeházy Jánost is nézte, akinek egyetlen arcizma sem rándult össze. Végre szaporán, mohó kedvteliséssel kérdezte:

— Élet vagy halál?

Nyomasztó, ijedelmes csend. Nagy szó ez mind a kettő. A kegyelemből: az életből olyan

S van-e sejtelmük, hogy a nemzetiségek ellen való harcnak, amelynek odafönn csak a jelszavait kurjongatják, milyen néhez részét kell itt megvívni, hogy a törvényhatóságban az állami fensőbbség megnyilatkozását megóvják.

Minderről és sok más egyébről a parlamentben nem tudnak. Sőt a vármegyék ellentállását, a nemzeti küzdelemnek ezt a döntő, gigászi küzdelmét, — amelyben, igenis, Schöberl-vármegye is részt vett és odatartotta a tisztviselőinek hátát és kurgatta az ellenállási alapot, — ezt is elfelejtették. A koalícióban csak az őrszem-állásokra, kis és magán-érdekekre gondoltak. A vármegyék akkor kerülnek sorra, ha azokat ütni, csipkedni kell. S ebben aztán egyik a koalícióban a nemzetiségekkel. Hat ilyen a Schöberl-párt. Nappal, a választások idején vármegyeimádó; éjjel, a ciklus közepén megyefaló.

Zsidó főrendek.

A képviselőház ülése.

*

A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnökletével ülést tartott. Lázár Zoárd és Suciú János aradmegyei ügyekről beszéltek. Elfogadták Bakonyi Samu indítványát a zsidó főpapoknak a főrendek sorába való beiktatása tárgyában. Ezután az erdőpanamáról volt szó.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 7.

A mai ülés is csak arra való, hogy eltöltésék vele az időt holnapig, amikor megkezdődik a tanítói fizetés rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása. A kérvényeket tárgyalják fáradt unalomban s legfőlegb arról várható vita az egyik kérvénynél, hogy izgatnak-e a románok vagy sem? Tegnap Pop C. István már felszólalt s ma Lázár Zoárd jegyeztette fel magát ehhez.

Az ülést tíz órakor nyitotta meg Justh Gyula. Az elnök bemutatja az új szikszói követ, Bárczy András mandátumát. Ezután harmad-

szori olvasásban elfogadták a tegnap megszavazott javaslatokat.

(A nemzetiségek ellen.)

A napirend első szónoka Lázár Zoárd volt, akinek Suciú Jánossal folytatott és az aradmegyei viszonyokat tárgyaló polemikáját lapunk más helyén találja az olvasó. Suciú János után

Brediceanu Koriolán szólal fel: A többségnek az a terve, hogy lassanként elpárologtassák a nemzetiségi törvény utolsó rendelkezéseit is, de a betűk érvényét fentartják, hogy így ők is alap nélkül kérkedjenek a világ előtt a magyarság nagy liberáliszmusával a nemzetiségek iránt. Ugy veszi észre, hogy akárhányszor baj van idehaza, ha Bécs és a magyarság közt néhez kérdés kerül döntésre s a vitéz többség érzi, hogy jó erről a világ figyelmét eltéríteni, akkor egyszerre felvonultatják a nemzetiségi kérdést s a nemzetiségeket kezdik püfölni. Jellemző epizódként elmondja, hogy mikor ő 1884-ben képviselőjelölt volt, az ő zászlói fehér színűek voltak, az ellenfeleé nemzeti színűek. Mivel pedig a faluban több híve nem tüzte ki az itt kortesjelvényként szereplő nemzetiszínű zászlót, pénzbürségre ítélték őket. Kéri, hogy a kérvény felett térjenek napirendre.

A Ház ezután nagy többséggel elfogadta a kérvényi bizottság javaslatát.

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

(Zei ők a főrendiházban.)

Szünet után.

Herman Ferenc előadó: Ismerteti Tolnavármegye feliratát a zsidó egyház érdekében, a melyben kéri, hogy a főrendiházban a zsidó egyház is képviselve legyen. A bizottság javasolja, hogy a felirat adassék ki a kormánynak azzal, hogy ez a kérés az időszerint nem teljesíthető.

Bakonyi Samu: Kerülni akarja azt a látszatot, mintha a függetlenségi párt nem állana a jogegyenlőség elvének alapján s ezért kijelenti, hogy a kérvényi bizottság javaslatát nem fogadhatja el. A függetlenségi párt ugyan nem barátja a főrendiház szervezetének, de ha már e kérdés napirenden van, akkor a függetlenségi pártnak olyan álláspontot kell elfoglalnia, amely a jogegyenlőség elvének felel meg. Ezért javasolja, hogy a kérvény tanulmányozás végett adassék ki a kormánynak. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Buzáth Ferenc: Bakonyival szemben a kérvényi bizottság javaslatát fogadja el: Ez a kérdés most nem aktuális és nem is lesz aktuális mindaddig, amíg a zsidó felekezet lelkeszeinek 70 százaléka nem magyar állampolgár, hanem galiciai bevándorolt, aki nem tud magyarul sem.

Batthyány Tivadar gróf: Bakonyi javaslatával mellett szól és utal arra a mozgalomra, mely azt akarja, hogy a kormány vigye keresztül azt, hogy a zsidó hitközségeknél csak magyar állampolgárok legyenek alkalmazva. A zsidóságnak, ép úgy, mint a többi hitfelekezetnek, helye van a főrendiházban.

Rátkay László: Nagyon nehéz a helyzete, mert az ő nézete szerint a főrendiházban egyetlen felekezetnek sincs helye. De ha már ez a kérdés felmerült, akkor a zsidóság jogát is el kell ismerni. Ezért Bakonyi javaslatát fogadja el.

Hencz Károly: Ez időszerint nem tartja célszerűnek a kérés teljesítését, mert a zsidók nincsenek szervezve.

Batthyány Tivadar gróf: Személyes megtámadás címén szólal fel.

Ugron Gábor fejtegeti, hogy az izraelita vallás a bevett felekezetek közé tartozván, megilleti az a jog, amelyet a törvény a többi felekezetnek megad. Az a körülmény, hogy az izraeliták között vannak ortodoxok és néologok, nem okozhatja azt, hogy a zsidóságtól a főrendi jogosultság elvonassék. Bakonyi indítványát pártolja.

Elnök fölteszi a kérdést, mire a Ház nagy többséggel Bakonyi javaslatát fogadja el. (Nagy zaj. Mozgás.)

(Az erdő panamák)

Következik 58 székely község kérvénye erdőtagosítás iránt.

Zakariás János ismerteti a kérvényt és a bizottság javaslatát.

Nagy György k feiti, hogy amit a kormány eddig a székely legelők följávitására tett, csak annyi, mintha a vízbe fulónak óránként egy kanál orvosságot adnak.

Török Ferenc kéri a Házat, hogy beszédét holnap mondhassa el.

Mezőssy Béla röviden tájékoztatni akarja a Házat arról, hogy amennyiben a székely erdőségek dolgában visszaélések történtek, a kiküldött bizottság jelentése nyomán a vétkeseket megbüntetik, az ok nélkül gyanúsítottak viszont megszabadulnak a nyomozó vád alól. A kérvény érdemére azt mondja, hogy a kormány mindenkor melegen pártolja a székelység ügyét. Végző intézkedés előtt meg fogja hallgatni a minisztérium nemcsak a szakértőket és az állami közegeket, hanem az érdekeit vidéki gazdaközönséget is. Elfogadásra ajánlja a bizottság javaslatát.

A Ház el is fogadta, amivel az ülés véget ért.

kevés volt; eddig mindig dusan aratott a halál. Pedig nem lehetetlen, hogy egyszer valamikor számot kell adni a megölt lelkekért. . . . Az aranytallérok nesztelenül gurultak. A feszület csillogva világított. Ki ne látta volna? A Megváltó felszegezett jobbja villámlásként suhintott egyet. . . . A szigorú arcokon pillanatnyi halványosság terült el. Csak a Bende-ház János arca maradt mozdulatlan, amikor megszólalt:

— Fel kellene köttetni valamennyit. . . . hogy tisztuljon a levegő.

— Nem olyan nagy a bűnük. Aztán tisztáztatják magukat, hiszen a tanukat még ki se hallgattuk! — jegyezte meg egy félénk hang, talán épen azé, aki a legjobban látta a Megváltó kezének intó legyintését.

Bende-ház János, a szigorú, soha meg nem lágyuló Bende-ház János, hosszasan nézett a szólóra. Összevont pillái alatt az iszapba temetkezett régi barátok elleni gyűlölet világolt. De nevető guny is sötétlett benne, hogy milyen végtelen száználmas, asszonyoszívű emberek is élnek.

— Az ország nyugalma mindenkéül fölött való. Ezek megvetik, gyűlölik az új intézményeket s folyton konspirálnak.

Egy hang reszkető sejtelmességgel bugott fel az asztal tulsó végén:

— Tizenhárom vagyunk, urak. Ominó-zus szám. . . . Jó lesz börtönre szavazni. . . . Hátha! . . .

A hang különösen csengett. Az a félbehagyott mondat éppenséggel tele volt titokzatos homályjal. A feszület maga is különösen

világított s valami visszavert fényfolt ráesett a Bende-ház arcára, aki feltűnő hamar elkomorult és szinte látszott, hogy a harag-korbácsolta vér miként szaladt le az arcáról, keményen megtüremlett tokáján keresztül. Nem volt babonás ember, hanem azért a tizenhárom szám különösképen vágódott a szívéhez. Azonban hideg, büszke, dacos maradt. Csak a feszületet mozdította tovább a sugár utjából.

Itélet előtt felhozták a vádlottakat, hogy még egyszer kihallgassák. Törvényes színezetet kellett kölcsönözni a bírói eljárásnak a világ kedvéért. Nehogy részvétellel illesse a kegyetlenség igazolt vádjá miatt. Hárman voltak. Kettője fiatal, dacos, villogó szemű; homlokukon a halálrakész lélek elszántsága. Olyan idők voltak ezek, amikor meghalni boldogság volt, élni: gyász. Valaha, talán nem olyan régen, büszke hadsorok élén lehetett látni őket.

A harmadik őszbe csavarodott szép daliás alak, ajkszélein büszke megvetéssel a hatalom bérencéi iránt. Ez a büszke méltóság, ez a fenséges nyugalom, amely előtt megszegyenültek a bírák, ez forralta fel a gögös haragot, ez döntötte fel a kegyelem poharát. Bende-ház János sivitó dolyffel oda is vágta akkor a szemébe: Leláncolt kutya! Fölényes, szánó mosoly volt rá a felelet. . . . a láncát csörgető fogoly szánakozott biráján, a kinek gyűlölettel, átokkal ejtik ki honfitársai a nevét. Ah, hogy nem lehet megtörni ezt a rebelis fajt! gondolta akkor s most? . . . szóltanul csüggesztette le a fejét. Az ablakokra nézett, hogy ne

lássa a szemek büszke villogását. Az akácok rejtelmesen inogtak. . . . valami egyre sirdogált a galyak között. . . . Ezt a fájdalmasan ringó sirást halgatta s a tizenhárom számra meg arra a félbenmaradt mondatra gondolt, mely olyan volt, mint egy lefejezett test. . . . vergődik nagy kinosan s nem tud megsemmisülni. Hátha! . . . Mi következik ezután a rettenetes szó után? Hideg, undorító halottszag terjedt el a nagy boltok alatt s a miregondolni sem szerett: tizenhárom akasztófát látott a homályban. . . .

A kihallgatás alatt mind csak öt nézték a bírák. Várták, hogy mikor szólal meg. Ő volt a legerősebb, taláékony és kegyetlen. Hozzá még a szemével is büvölt, mint a bramaputrai kgyőszeliditők. . . . Most azonban kényelmetlenül fészkelődött a székén, ritkán szólt, s akkor is erőtlén, fonák dolgokat. Egy ízben a szürke, méltóságos kurucnak azt mondta: — Barátom!

A fűrge jegyző alig várta, hogy kivezessék a vádlottakat. Szokása szerint vidám füttyszóba kezdett, a mig észre nem vette magát. Aztán felocsudva, szinte durván kérdezte:

— Élet, vagy halál?

Bende-ház János most is a sirdogáló galyakat nézte s lassan, akadozva rebegette:

— Talán börtön. . . . Egy, két év. . . . A szigoruságból elég volt. . . . Hátha. . . .

Mikor ezt mondta, akarva, nem akarva, összerándult. A félbenmaradt mondatra gondolt s önkéntelenül számított a társait. Vajjon kit ragad el a halál? Mert van ebben valami. . . .

Vegykisérleti állomás Aradon.

Posgay dr. főorvos javaslata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

A város közigazgatási bizottságának mai ülésén a szürke előadói jelentések közül Posgay Lajos dr. városi főorvos jelentése emelkedett ki egy érdekes, figyelemre méltó javaslat révén. A főorvos ugyanis jelentést tett az aradi piac ellenőrzéséről és megemlékezett Székely Salamon dr.-nak, az országos kémiai intézet fővegyészenek multkor megtartott vizsgálatáról.

A fővegyész, mint megirtuk, megvizsgálta az aradi piac élelmiszereit s a kereskedések árucikkait és huszonhat élelmiszerből vett magához mintákat, hogy ezeket a kémiai intézetben vegyelemezze. A fővegyésznek jelentése még nem érkezett le a városhoz. Mihelyt a polgármester kézhez kapja a jelentést, megindítja a kihágási eljárást, ha a fővegyész jelentésében ennek szükséges voltát beigazolja.

Posgay Lajos dr. főorvos a piac ellenőrzéséről referálva, szükségesnek tartotta egy vegykisérleti állomásnak Aradon való felállítását. A hatósági orvosok, akik lelkiismeretesen vizsgálják meg a piacra hozott árukat, nem állapítják meg minden esetben az élelmiszerek hamisított voltát. A vegykisérleti állomás felállítása okvetlenül szükséges, hogy a gyanusnak talált élelmiszereket a megfelelő készülékekkel megvizsgálják. Ezzel el lehetne kerülni azt, hogy az országos kémiai intézetbe küldjék fel az élelmi cikkeket vegyelemezés végett. A hatóság eljárását is megkönnyítenék. Nem kellene ugyanis a kémiai intézet jelentéseit bevárni, hanem a szükséghez képest a hatóság hamarosan megindíthatja az élelmiszerhamisítók ellen a kihágási eljárást.

Károlyi Gyula gróf főispán melegen pártolta a főorvos javaslatát s indítványára a bizottság megbizta a tanácsot, hogy egy vegykisérleti állomás létesítésére nézve tegyen előterjesztést a közgyűlésnek.

Az ülésen Károlyi Gyula gróf főispán elnöklete alatt jelen voltak: Bing Vilmos, Csiky Károly, Farkas Győző, Kádas Kálmán, Keller Izsó, Kellner

Azt is észrevette, hogy jómagam a legvénebb... Az iszapba temetkezett régi barátok nehéz átkait is hallotta. Mintha egy ördög állt volna odakint a galyak között... Amit nem tett soha, csüggedten, esedezve nézett a feszületre, s titokban összefogta a kezét.

— Ha jól meggondoljuk, nem is olyan szörnyű nagy a vétünk! — tette utána, hogy ellágyulását igazolja némiképen. — Egy kis összeesküvésféle. De a mai világban mindenki konspirál. Ilyen a magyar vér... Mindenkit nem lehet bitóra juttatni... Egy-két év: elijesztésül. Tán még kevesebb... Hátha...

Nem volt babonás, de most mintha a végzet sújtó kezét látta volna abban a félbeszakított mondatban. Most is a feszületet, a Megváltó szelid arcát nézte.

Társai meghozták az ítéletet: egy évi börtön. Nem több. Az is csak elrettentő példaul. Azután kihírdették. Bendeházy János úgy kívánta, hogy ne is lássa a vádlottak arcát. De hiába: látnia kellett. A kemény kuruc megvető tekintete állandóan ott repdesett rajta. Érezte, hogy szédül. Nem is egy, hanem két, három kurucot lát s mégsem tudta elfordítani róla a szemét, mely csüggedten, megtörtén világot. Teste most már nem égett, hanem fázósan reszketett.

Mikor eltávoztak, Bendeházy János alig tudott kívánszorogni a tanácsteremből. Feszese, kimérten akart lépkedni, a hogy szokott, de nem tudott. Lába roskadozott. Kénytelen volt belefogózni az egyik társába, aki különös megdöbbenéssel tekintett rá.

György, Marschall Lajos dr., Ottenberg Tivadar, Péterffy Antal, Posgay Lajos dr., Reicher Károly, Robitssek Agoston dr., Rozenberg Miksa dr., Szakolczay Lajos, Vannay Gyula, Varjassy Lajos polgármester, Varjassy Árpád.

Nyilatkozat.

— A Schöberl-megye ügyéhez. —

Alulírott ezennel a legnagyobb felháborodással tiltakozom az ellen, hogy fira megye politikai következettségét hozzájárítsák. Jiz én változásaim — amint az a lapokban olvasható, — időponthoz vannak köve és nem az alkalomhoz. Én csak nappal vagyok szék és csak éjjel ágy. De nappal ágy és éjjel szék: soha!

A Schöberl butordarab.

A király felperese.

Megörült egy pör miatt

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Hosszu ideig volt lakója a nagyváradi tébolydának Kiss Lajos. Elméje évekkal ezelőtt borult el, egy bonyodalmas per miatt, amelyet elvesztett. Ez a csapás annyira megviselte idegzetét, hogy örülesi rohamok vettek rajta erőt, úgy, hogy kórházba kellett szállítani. Tragédiája főleg azért érdekes, mert nem egy jelentéktelen apró-cseprő peree ügy miatt jutott a szomorú sorsra. Kiss Lajos olyan alperest választott, akit csakis az udvari bíróság utján lehet perbe vonni: alperese maga a király volt. Szomorú tragédiája a következő:

Meg tíz évvel ezelőtt vaseszségű és épelméjű ember volt Kiss Lajos berettyóujfalui földesgazda. Vagyonilag is jól állott, de sorsával még sem volt megelégedve. Duszgazdag ember szeretett volna lenni és ez a vágya volt tragédiájának okozója. A pénz ördöge teljesen hatalmába kerítette. Egész gondolkörét az töltötte be, hogy miként lehetne munka nélkül, hirtelen meggazdagodni. Örökségről és a könnyű pénzszerzés más fajta módjairól álmódzott, amíg egy szép napon csodálatos felfedezésre jutott. Eihunyt édes apja iratai között ugyanis egy régi, fakult írást talált, amely kétségbevonhatatlan bizonyítéka volt annak, hogy a ki-

— Tán rosszul van a spektábilis?

— Oh nem! Oh nem — sietett a válaszal s kacagott, hogy miként is tud bírótárs ilyen gyöngeséget föltételezni róla. Később indulatosan mondotta: — Az a szerencsétlen szám! Még megérem, hogy én leszek a tizenharmadik!

Az ifju ember vidáman kacagott, noha Bendeházy jól érezte, hogy maga is összeborzong.

— Vénasszonyok beszéde! — szolt az ifju kacagva, de bizonytalanul s öreg társát továbbvezette az akácok alá, melyek különösképen zizegtek. S mintha a tizenhárom számot emlegették volna. A piacon elváltak.

Mikor Bendeházy János nagy vánszorogva hazaért, első szava az volt a vén gazdasszonyához.

— Vesse meg az ágyat, aztán menjen a doktor után. Rosszul vagyok. Mondja meg, hogy azonnal!

Teste forró volt és mégis reszketett. Így bujt be a meleg takaró alá. De ezt sem találta elég melegnek. A décbundát is rá kellett vetni. Így is fázott. Lázasan beszélt. Azt kívánta, hogy gyujtsanak az ágy alá tüzet s reszketve csikorgatta össze a fogát. Aztán a tizenhárom számról beszélt s szörnyen fenyegetett valakit, hogy megöli, ha közeledni mer.

A doktor nemsokára megérkezett. De Bendeházy János már nem tudott beszélni. Kinosan vonaglott s borzadozva integetett egy láthatatlan alak felé, mely rémes kaszával ott állt az ágy végében, hogy kergessék ki. Hiába: kikergetni, elüldözni nem lehetett...

rdlyi kincstár, egy régi urbéri ügyből kifolyólag nagyobb összeggel tartozik családjának.

Az írás tisztán beszélt. Kiss Lajos már a zsebében érezte a pénzt és annak hováfordítása iránt nagyszabásu terveket szőtt. De a követelés behajtása nehézségebe ütközött. Kiss ekkor megindította a pert, amelynek kimenetelére elő jogászok véleménye alapján, biztos reménnyel nézett. Követelésének alapja tényleg jogos volt. Ezt a bíróság is megállapította. De mégis elutasították keresetével a szerencsétlen embert, mert a követelés elévült. Kiss ez a váratlan csapás teljesen megtörte. Idegrohamok vettek rajta erőt, amelyek megzavarták elméjét. Attól fogva perlekedési mániába esett. Nyakra főre szerkesztette a kereseteket, amelyek ismert emberek ellen irányultak, de minden alap nélkül. A boldogtalan ember egész vagyonát bélyegekre és beadványokra költötte. Közben fokozott mértékben jelentkeztek rajta az elmebetegség jelei és hét évvel ezelőtt, mint dühöngő örültet szállították a nagyváradi kórházba. Hét teljes évet töltött Kiss a kórház tébolydosztályában. Ma végre hazabocsátották családjához.

A király felperese ma este hagyta el a kórházat és egy ápoló kíséretében hazautazott Berettyóujfalura.

Egy ovónó kálváriája.

Seprős és a kultuszmn niszter.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Schiskovich Emma ovónó volt Seprősön. Havi hetven koronáért szolgálta a magyar kultúra ügyét, a mig birta, s amig a kultuszminiszter egy olyan mulasztásból kifolyólag, amelyben épen ő volt a legártatlanabb, ki nem vette a szájából a kenyeret.

Az ovónó mult év novemberében súlyosan megbetegedett, elannyira, hogy nem tudta kellőképen ellátni kötelességét. Jelentést is tett szóbelileg erről az iskolaszéki gondnoknak, aki belátta, hogy a leány súlyos bajával képtelen naphosszat fenjánni s a reá bizott gyermekeket gondozni, beleegyezett tehát abba, hogy nyolc napig kezeltesse magát s intézkedett, hogy ez idő alatt a dada vezesse az ovodát. A nyolc nap elteltt, az ovónó állapota azonban mind rosszabbra fordult, s szó sem lehetett arról, hogy az ovodát egyhamar átvehesse. Ekkor az iskolaszéki gondnok — akit nyilván csak a humanus érzés vezetett, — tekintettel arra, hogy december hó nagy része az ünnepek miatt ugy is szünidőt jelentett s miután egész január hónap egyébként is az ovodák szünideje, beleegyezett abba, hogy Schiskovich Emma bajának gyógyítása céljából Budapestre utazzék. A nagybeteg ovónó tehát Budapestre utazott s a budai Szent János-kórházban helyeztette el magát, abban a reményben, hogy január végéig majd csak meggyógyul. Reményében azonban csalatkozott, mert azóta már február is elmúlt, s a szegény súlyos beteg nő még máig is a budai kórházban sinylődik.

Természetes tehát, hogy január végén nem vehette át az ovida vezetését, s ezért rosszakarói. Stana Pável és Peró Mihály személyében feljelentették a vallás és közoktatásügyi miniszteriumban oly címen, hogy 1906. szeptembere óta ovónó kötelességét nem teljesíti, sőt anélkül, hogy szabadságot kapott volna, már három hónapja Budapestten tartózkodik.

A miniszter a tanfelügyelőségnek küldötte meg az aktát jelentés tétel végett, amely megállapította, hogy mulasztás történt annyiban, hogy az ovónó, tudva azt, hogy súlyos beteg, nem adta be szabadságoltatása iránti kérvé

nyét, de tekintettel arra, hogy közvetlen többségének távozását bejelentette, sőt erre engedelmet is kapott, legfeljebb az iskolaszék gondnokát terheli felelősség, de nem az ovónőt. Javasolja tehát, hogy a beteg ovónőt felgyógyulásáig szabadságot adjon a miniszter s addig is gondoskodjék a helyettesítéséről.

A minap érkezett meg a miniszter válasza ez ügyben s egyenesen megdöbbenést keltett a közigazgatási bizottságban, ahol *Varjassy* Arpad kir. tanfelügyelő referálta az ügyet.

A miniszter, mellőzve a tanfelügyelő javaslatát, *elrendelte a fegyelmet megelőző vizsgálatot* Schiskovich Emma ellen, állásából *felfüggesztette*, rendes fizetését — azt a nyomoruságos néhány koronát — *beszűntette* s a helyett, hogy mégis éhen ne haljon, *évi 300 korona ellátási díjat utalványozott ki*, amiből egy hónapra 50 korona, tehát oly csekélység esik, hogy még a szerényen megszabott kórházi költségeket se fedezi.

Schill József főjegyző volt az, aki átlátva ez intézkedés embertelen voltát, igen heves, de talpra esett beszédben ki kelt a miniszter intézkedése ellen, s kérte, intézzen ez ügyben a bizottság sürgős felterjesztést a kultuszminiszterhez, s világosítsa fel, hogy intézkedése nemcsak embertelen — de igazságtalan is. Miután az ovónőt tulajdonképpen nem is terheli mulasztás, vonja vissza, vagy legalább ódázza el a rendelet végrehajtását addig, amíg az ovónő teljesen felgyógyul. A főjegyző felszólalása élénk viszhangra talált, s indítványát id. *Nachtnébel* Ödön s más bizottsági tagok hozzászólása után úgy módosították, hogy a felterjesztést megteszik ugyan, de az elrendelt fegyelmi vizsgálatot mielőbb megtartják, s nem hagyják figyelmen kívül azokat a megszívlelendő kijelentéseket, melyek elhangzottak. Ez pedig körülbelül azt jelenti, hogy a fegyelmet megelőző vizsgálat az ovónő javára fog eldőlni.

A vizsgálat megejtésével *Csukay* Gyula főbíró bizta meg a bizottság.

Aradmegye a Házban

Lázár Zoárd és Suciú János

Schöberl-megye-e Arad?

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 7.

A képviselőház mai ülésén az aradiakra nézve különös érdekességű vita folyt le, mindjárt a napirend kezdetén. Az aradmegyei függetlenségi párt egyik vezére, *Lázár* Zoárd és az aradmegyei románság egyik képviselője, *Suciú* János viaskodtak egymással ama kérdés fölött, hogy valóban Schöberl-megye-e Aradmegye. Az érdekes vita lefolyását tudósítónk táviratjelentése alapján az alábbiakban ismeretjük:

(A darabontok üdvözlése.)

Lázár Zoárd volt az első szónok, aki a nemzetiségi izgatások ellen beadott kérvényhez szólt. Föltétlenül szükségesnek tartja, hogy a kérvényt a Ház pártolólágg terjessze a kormányhoz s sürgesse meg a nemzetiségi törvény szigorítását. Ezután *Pop C. István*nal polemizált. Tiltakozik *Pop* tegnapi szavai ellen, melyekben azt mondta, hogy nem kell Aradmegye önzetlenségének hinni, mivel ez a vármegye egyforma hűséggel szolgálta Tiszát, Fejérváryt és Wekerlét. Nem igaz, hogy Aradmegye támogatta a darabont-kormányt, csak a nemzetiségi képviselők állottak a rendelkezésére. A román nép egészen másképpen gondolkodik, mint az izgató román képviselők. A nemzetiségi képviselők a nép parlamentje jel-szavát emlegetik, de a néppel nem törődnek s takarékpénztárakat is csak azért alapítanak,

hogy maguk zsirosodjanak velük. Elfogadja a kérvényi bizottság javaslatát.

Pop C. István: Személyes megtámadtatás címén szólal fel. Egyetlen állítását sem lehet — mondta — megcáfolni. Ő sohasem izgatott a magyarság, de mindig a koalíció ellen és soha semmi köze a darabontokhoz nem volt.

(A fegyverbarátság.)

Suciú János: Minden körülmények közt azt tartom, hogy képviselői állásom reám rója azt a kötelezettséget, hogy még akkor is, amikor személyemet a legalaptalanabbul támadják meg, megóvjam hidegvéremet, nehogy a haza polgárai közt a békés egyetértés kifejlődését, amelyet még saját megbántásom árán is elő kell segítenem — megakadályozzam. (Ellenmondások.) Kérem, én a sértést visszaadhatnám, de nem teszem, mert nem engedi tisztességértem. A mai napon előállott *Lázár* Zoárd t. képviselő ur, aki most már nagyon szeretne bennünket épügy, mint a néppárt, üldözni és megvádolni. Pedig maga tehetne tanúságot arról, hogy sok jó harcban voltunk együtt az aradi megyeházán és nem egyszer jött el hozzánk és kért, hogy küzdjünk vele a jogtalanság ellen, a törvény kijátszása ellen. (Nagy zaj.) Akkor persze nem voltunk izgatók, akkor nem derogáltunk neki, akkor elhitte nekünk, hogy képesek vagyunk tisztességesen — vállalva harcolni a törvénytelenesség és jogtiprás ellen. És ha a t. képviselő ur a történelmi igazságokra hivatkozik, akkor ne kalandozzék el minden felé a sötétbe, hanem ha rossz az emlékező tehetsége, vegye elő az akkori lapokat, hiszen könnyen megszerezheti azokat és tartsa magát az igazsághoz. Hogy sorra vegyem a dolgokat, azt mondja pl., hogy Aradvármegye közönsége a Tisza-kormányt nem üdvözölte. Bocsánatot kérek, de rossz az emlékezőte és én itt a Ház előtt állítom és kijelentem *térden állva fogok* bocsánatot kérni a Ház színe előtt, ha nem nekem volna igazam, hanem ő neki. De kíváncsi vagyok, hogy ne tegyen úgy, mint *Hock* János t. képviselő ur, aki — amikor hamis tagadáson fogták — kiforgatta a dolgot. Nem voltam ugyan elkészítve erre a dologra, de jobb az emlékezőtehetségem, mint *Lázár* Zoárdé, mert jól emlékszem rá, hogy a Tisza kormány üdvözlését célzó javaslat tárgyalása alkalmával, melyet tényleg elfogadott Aradmegye közgyűlése, azt mondták, hogy az üdvözlés csak udvariassági tény és nem jelenti azt, hogy hasra-fekszünk a Tisza-kormány előtt. Mi azt mondtuk erre, hogy udvariasságból sem üdvözljük. Olvassa csak el a lapokat a képviselő ur és konstataálni fogja, hogy nagyon vétett az igazság ellen. Igaz tehát, hogy Aradvármegye, amint *Pop C. István* t. képviselőtársam állította, *üdvözölte a Tisza-kormányt*.

Endrey Gyula: Minta vármegye!

(A Vásárhelyi-beiktatás.)

Suciú János: Azután jött a haladó, a darabont-kormány. Egy héttel előbb rendes közgyűlés volt és ezen *Goldis* László, mint megyebizottsági tag előterjesztette interpellációját a Berzeviczy-féle iskolarendeletek azon törvényellenes intézkedései ellen, amelyekkel a tanítók fegyelmi ügyében a tanítókat a törvényben stipulált fegyelmi hatóságok jogköréből kivette és más hatóságok körébe utalta. Olyan nyilvánvaló volt itt a törvénytörés, hogy azt letagadni nem lehetett, nem is próbálta meg azt senki. Hanem mit csináltak? Az én t. megütközött képviselőtársam és társai is, akik nem tudtak semmiképp valami alapos indoklással cáfolni, szépen kimentek a tereméből és a szolgabírák és jegyzők egyszerűen leszavaztak minket. Akkor az igen t. képviselő ur azt mondta, hogy véletlenül künn volt és a többi függetlenségi is, akik máskor minket együtt-küzdésre jöttek felszólítani, mind künn voltak. Később beismerték, hogy igazunk volt, de mentegetődztek a közhaugulattal. Egy héttel reá jött Vásárhelyi főispán beiktatása. Megjelentünk mi is. Nekünk semmi összeköttetésünk nem volt vele. De volt összeköttetésük vele és embereivel azoknak, akik ma is élén állnak — a főispántól eltekintve — Aradmegye köz igazgatásának. Ezek intézkedtek, ezek beszéltek meg minden mozzanatát a beiktatásnak, berendelték az összes jegyzőket, szolgabírákat és mindenkit, aki közülük tagja a közgyűlésnek s ezek tulnyomó többségben is álltak.

Miután rendesen ott ülünk a teremnek azon a részén, az ablakok mellett, amerre áthalad mindenki, aki a pódiumra megy fel, erre ment a főispán is. Ebből most azután azok előtt, akik nem ismerik közelebbről a körülményeket, t. képviselőtársam, tudása ellenére tőkét akarna kovácsolni, avval, hogy a soraink között haladt el a főispán. (Zaj)

Endrey Gyula: Minden lapban benne volt az aradi beiktatás. (Zaj)

Elnök: Kérem a képviselő urat, ne méltóztassék közbeszólásokkal zavarni a szónokot. Ezt tiltja a házszabály.

(Császár, vagy király.)

Suciú János: Végül, hogy kimutassam, hogy kik az igazi izgatók és hogy miként informálják önök az izgatókról azt a nagy magyar közönséget, amely legkevésbé van helyesen informálva, bátor leszek még egy esetre kitérni, a melyet előttem szólott *Lázár* Zoárd képviselőtársam személyemmel kapcsolatban felhozott, és kimutatni, hogy milyen vakmerően kalandozott el t. képviselőtársam a való tényállástól és az igazságtól. (Mozgás.) Ha nem hiszi, tessék engem itt a Ház színe előtt megcáfolni okirattal a kezében. Ha kimutatja, hogy én bármikor a megyeházában beszéltem ő Felségéről mint császárról és nem mint királyról, tessék ezt rám olvasni.

Lázár Zoárd: A Tribunában így van!

Suciú János: On jelen volt, mikor én beszéltem, tehát tudhatja, hogy a Tribuna rosszul írta meg, ha így írta volna (Zaj) és mégis felhasználja ellenem a Tribuna téves közlését! (Felkiáltások a baloldalon: A Tribunát cáfolja meg!)

Nagy György: Hát a memorandum-perben hogy volt? (Zaj.)

Elnök (Csenget): Csendet kérek!

Suciú János: Mikor a létszámemelés kérdése körül folyt a vita, a megyeházán szintén egy felirat feküdt előttük. Nem igaz, hogy akkor azt mondtuk volna, hogy jogosnak találjuk a létszámemelést. Egészen mást mondtunk. Mi olyant állítottunk, ami való, amit a következők beigazoltak, amelyek egyedül egyeznek teljesen a hazafisággal. Azt mondtuk, hogy vagy feltétlen szükség van a létszám-emelésre, olyan szükség, amelylyel szemben minden állampolgárnak, aki elismeri, hogy a haza védelméről, a haza biztonságáról gondoskodni elsőrendű hazafias kötelesség, bele kell nyugodni, vagy pedig a haza biztonsága szempontjából ez a létszámemelés még maradhat, hogy ez a létszámemelés nem sürgős. Mi csakis ezen két szempontból tekintjük a dolgot, semmiféle más szempontot ebbe bele nem keverünk. Mert ha feltétlenül szükséges a létszámemelés a haza biztonsága érdekében és sürgősen szükséges, akkor mindenki, aki azt mondja, „megadom, de csak bizonyos feltételek mellett, bizonyos előnyök mellett, akármilyen jó szándékai is volnának, mégis vét a hazája ellen, mert a haza biztonsága mindenek előtt való, ha pedig nem szükséges, nem adom semmi áron és nem is adjuk. Én mint olyan izgató, „hazaáruló,“ ezt így értem, és ott a megyeházán is ily értelemben viselkedtünk. Nem tudom, hogyan mérlegelik mostanság ezt az urak, de úgy látszik, közelednek ezen igazsághoz, mert ime, ugylát-szik, bár nem kaptak semmiféle ellenértéket, meg fogják szavazni az u. n. létszámemelést. (Nagy zaj) és ellentmondások balfelől.)

(A nemzetiségi védelme.)

Elnök: Nagyon kérem a képviselő urat, méltóztassék a tárgyhöz közeledni. Most nincs a létszámemelésről szó, hanem azon kérvényeket tárgyaljuk, amelyeket a jegyző ur felolvasott és a melyekben a törvényhatóságok a nemzetiségi izgatások ellen kívánnak állást foglalni, és amelyekben azok e szempontból törvényhozási intézkedéseket kérnek. (Ugy van) Azt nem engedhetem meg, hogy a képviselő ur itt szerte-kalandozzék, beszél már majd egy fél órája, de még a tárgyhöz tulajdonképpen nem szólt. (Ugy van!)

Suciú János: Köszönettel fogadom az elnöki megintést és mert a házszabályok mindenkor megadják a jogot a képviselőnek mentése eladására, védelmemül és mentésemül azt hozom fel, hogy ugyanezen kérdésekre kitért az előttem szóló képviselő ur is, és én személyesen aposztrofálva lévén, azt gondoltam,

hogy kötelességem a Ház iránt, hogy tisztázam, mi való és mi nem való ebből.

Elnök: Bocsánatot, először is ne méltóztatásuk vitatkozni az elnökkel. Másodszor pedig, amíg védekezett, egy szót sem szólottam, de amikor támada és gyanúsította a többséget azzal, hogyha elő fognak állani a létszámemelés kérésével, azt feltétlenül meg fogja szavazni, figyelmeztettem, hogy közeledjék a tárgyhoz, mert ez már nem védekezés. (Élénk helyeslés és taps.) Ha pedig így folytatja a képviselő ur tovább, akkor megvonom a szót a képviselő urtól. (Élénk helyeslés és taps.)

Suciu János: Ezekben a kérvényekben, amelyeket a megyék előterjesztettek, kéretik a nemzetiségi törvénynek módosítása, kéretik a büntető törvényeknek bizonyos szigorítása, kéretik a választói jog reakciós szigorítás és bizonyos eseteknek olyanokul való minősítése, amikor a választó politikai vétség címén a választói jogát elveszti. Kéretik pedig mindez azon állítás mellett, hogy a periferiákon vérszemet kapott a nemzetiségi igazgatás és pedig az alkotmányosság, a magyar állameszme és a magyar hatóságok ellen. Bocsánatot kérek, én azt tartom, hogy ezek a kérdések nagyon kényesek, nagyon fontosak, ezeknek a kérdéseknek így kérvények támogatása, pártolása alakjában való megindítása épen olyan, mint mikor vigyázatlanságból, megfontolatlanságból egy kis kavi- csot indítunk meg lefelé.

Ezzel befejeződött az érdekes vita. A további vitáról képviselőházi tudósításunkban számolunk be.

Betöréssel vádolt iskolaigazgató.

Tanárok egymás ellen.

Az ujszent-annai harc.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Az ujszentannai polgári iskolában rendkívül viasz és áldatlan viszonyok vannak. Konstatáltuk ezt már régebben is, amikor egy csufos afférból kifolyólag nyilvánvaló lett, hogy az intézet tanári karának nem minden tagja van hivatásának magaslatán, s az iskola falai közt a komoly munkálkodást, — az ifjuság épülésére, — gyakran zavarják meg kínos incidensek és személyes élű háboruságok.

Hogy mi volt annak az áldatlan harcnak a tulajdonképeni oka, amely az intézet igazgatója, Szabó Béla és tanárai: Molnár Ödön, Lulay Mihály, Eötvös Mihály és Hencz Mátyás között kitört, most nem kutatjuk, de hogy nem valami előkelő fegyverekkel dolgoztak, kitűnik abból is, hogy az utóbb említett tanárok nem kisebb váddal, mint *betöréssel* és *lopással* gyanúsították meg igazgatójukat. Sőt fel is jelentették őt a helybeli csendőrségnél, a mely megindította a nyomozást, s annak befejeztével felterjesztette az ügyiratokat az ügyészséghez. Az ügyészség megvizsgálta a vádakats alaptalanoknak találván azokat, Szabó Béla igazgató ellen az eljárást beszüntette. Most azonban az igazgató került felül s Momák Döme dr. aradi ügyvéd utján beadta Molnár Ödön és társai polgári iskolai tanárok ellen feljelentését *ragalmazás* és *becsületsértés* címén a világi bírósághoz.

A tanárok azonban még ezek után sem nyughattak, tovább folyt a kérelhetlen üldözés, ellenségeskedés, s gyűlt ellenük a sok újabb és újabb panasz, míg végre a felsőbbség belátta, hogy ez tovább nem mehet így s azt javasolta a kultuszminiszternek, *helyezze el* a négy tanárt az ujszentannai polgári iskolából máshova, mert ott létük az iskolai fegyelem, béke és rend érdekében egyenesen veszélyes.

A miniszter leiratát ez ügyben a mai köz- igazgatási bizottsági ülésben referálta Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő, s a bizottság meglepéssel vette tudomásul, hogy az összeférhe-

tetlen uiszentannai professzorokat végre elérte végzetük. A miniszter leirata ugyanis elrendeli ellenük a fegyelmet megelőző vizsgálatot s indokolásában kiemeli, hogy a nevezett tanárok *nem helyezhetők át*, mert az *áthelyezés nem büntetés* és a fegyelmi vétség *fegyelmi uton büntetendő*.

A fegyelmet megelőző vizsgálat megejtésével a bizottság Faragó István szolgabíró bizta meg.

Arad új vasutjai.

A város hozzájárulása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

A város közlekedési és pénzügyi bizottsága ma délután megtartott együttes ülésén három vicinális vasutnak: az *arad-kovácsháza-orosházi*, az *arad-perjámosi* vasut és a *marosvidéki* vasut érdekeltségének beadványával foglalkozott. A három vasutársaság a vasutak kiépítéséhez a város támogatását kérte s a kettős bizottság a kovácsházi és perjámosi helyi érdekű vasutak kérelmének helyet is adott. A harmadik vasutársaság kérelmét azonban ezidő szerint még nem találta teljesíthetőnek. Az ülés lefolyásáról egyébként az alábbiakban számol be tudósítónk:

(Az arad-kovácsházi kisvasut.)

Löcs Rezső gazdasági tanácsnok ismertette Sármezey Endrének beadványát, amelyben arra kéri a várost, hogy az arad-kovácsháza-orosházi kisvasut részére már közgyűlésig megszavazott 100,000 korona részvényjegyzést tartsa fenn. Az érdekeltek a vasut kiindulási pontját a Pécskai-uton levő ugynevezett ördögös-gyártelepre kívánják helyezni s ezzel a lóvasutársaságnak jogait nem csorbítanák meg. A beadványban annál is inkább kéri a kérelmük teljesítését, mert egy idegen vállalkozó csoport azon fáradozik, hogy Csanádmegyében egy *Arad érdekei ellen szolgáló* új vasutvonalat létesítsen. Az engedményesek természetesen az ut- és köztelek átengedése fejében kikötött feltételek mellőzését is kérték, mert most még nem jöhet be a kisvasut a város belterületére.

A bizottság többeknek felszólalása után úgy határozott, hogy a már megszavazott 100,000 korona törzsrészvényjegyzés fentartását javasolja a közgyűlésnek.

Nagyobb vita indult meg akörül, hogy a feltételeket mellözze e a bizottság? Különösen a köveztvám-mentesség elengedése körül fejlődött ki a vita. Révész Adolf és Szathmáry János amellet foglaltak állást, hogy a kisvasut érdekeltsége ne fizessen köveztvámot, mert a vicinális nem érint köveztvámot a Pécskai-uton. Avarfy Géza pedig amellet érvelt, hogy a város ne engedje el a köveztvám fizetését, mert az Aradhegyaljai mótornak sem engedte el.

A bizottság az utóbbi álláspontot foglalta el és kimondta, hogy a vasutársaság minden utas után két fillért tartozik fizetni köveztvám címén.

(Az arad-perjámosi vasut.)

Ezután az *arad-perjámosi* helyi érdekű vasut érdekeltségének beadványára került a sor. Ez a vasut Temes megye egyes községeit kötné össze Araddal. A vasutársaság a végállomást a kisszentmiklósi temetőig tervezi, ahonnan Ujarad főutcáján át összeköttetést létesítene a hidfőig. Ezzel szemben 50 ezer korona törzsrészvényjegyzést kér a várostól.

A bizottság a kért összeg megszavazását javasolja a közgyűlésnek s egyuttal annak kimondását kéri, hogy a tervezett vasutat március hó 15-ikétől számított két éven belül ki kell építenie, továbbá a végállomástól a hid-

főig megfelelő közlekedésről kell gondoskodnia a társaságnak. Viszont a város fentartja magának azt a jogot, hogy a hidfőtől az ujaradi állomásig peázsvonalat létesítsen.

Ifj. *Nachtnébel* Odön városi mérnök azon a véleményen volt, hogy feltételeket ne kösse nek ki a végállomásnak a hidfővel való összeköttetésére nézve. A bizottság azonban nem helyezkedett *Nachtnébel* álláspontjára.

(A marosvidéki vasut.)

Végül a *marosvidéki* vasut engedményeseinek beadványával foglalkozott a bizottság és hamarosan el is intézte azt. Ez a helyi érdekű vasut voltaképen a mezőkovácsházi kisvasut ellen létesül. Az előmunkálatokra csak Nagylakig kaptak engedélyt az érdekeltek, az Aradig tervezett vonalnak pedig meg sem volt a közigazgatási bejárása. A vasutársaság 200,000 korona törzsrészvényjegyzést kért a várostól.

A bizottság a hozzájárulást a közigazgatási bejárás eredményétől tette függővé.

Az ülésen Löcs Rezső gazdasági tanácsnok előklete alatt jelen voltak: Angel István dr., Avarfy Géza, Blaskovics Antal, Domonkos Lajos, Dobiaschi József, Domány József, Fetter Géza, Kilenyi János, Kiss Ferenc, Kohn S. N., Kossuth Pál, Lészai Sándor, Mayer Miksa, ifj. *Nachtnébel* Odön, Révész Adolf, Reisinger Sándor, Sarlot Domokos, Steiner Jakab, Szabó Albert, Szantay Béla, Szathmáry János, Tabakovics Emil, Tolnai János dr., Vannay Gyula, Virágh Lajos, Weisz Dávid.

Az özvegy pénze.

Öreg asszony, nem vén asszony.

Csabai történet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Egy-két nap óta különös esetről suttognak Békéscsabán. A hírek és suttogások az árvaszék egyik tisztviselőjének dolgairól szólnak s gyanus tendenciájuk kellemetlen szituációt teremtett arra a tisztviselőre nézve, aki ártatlannak vallja magát s rosszindulatu pletykának mond minden híresztelést.

Garai Imre árvaszéki kiadó évek óta bizalmas barátságban él Sipiczki K. Máriával, egy idős, gazdag özvegyasszonnyal. Ismeretségük Garai anyósának révén kötött, aki mint bábaasszony bejáratos volt Sipiczki K. Máriához is. Garai arra használta föl ezt az összeköttetést, hogy időnként váltókölcsonöket vegyen föl Sipiczki K. Mária jótállása mellett.

Az első kölcsön 5000 koronáról szólt s ez előtt öt esztendővel folyósította azt egy békéscsabai takarékpénztár. A második kölcsön szintén 5000 koronás volt s felvételi sorrendben nem sok időre követte az elsőt. Sipiczki K. Mária azonban nemcsak váltót irt alá Garai Imrénnek, hanem készpénzt is adott. A takarékbán elhelyezett készpénzből kétszer 3000-3000 koronát adott át Garainak, aki ezután még egy 3000 koronás váltót is leszámítottatott Sipiczki K. Mária aláírásával.

E bőkezűség és nagyfoku bizalom feltűnt a takarékpénztár vezetőinek, de nem szóltak semmit az esetről, mert Sipiczki Mária vagyona teljesen fedezte a pénzügyi érdekeit.

A közelmúltban aztán Garai Imre törlesztéses kölcsönt akart felvenni, állítólag azért, hogy váltótartozásait rendezze. A kölcsön 25,000 koronányi összeget tett volna ki s ezt a váltót is Sipiczki Máriával zsíraltatta. Ennek az újabb váltónak a története eljutott aztán Sipiczki rokonaihoz is, akik *közbéleptek* s megakadályozták a kölcsön folyósítását.

Sipiczki Mária hozzátartozói azt állítják,

hogy az asszony nem tudta, miért iratják vele alá az újabb váltókat, de ezt az állítását maga az asszony cáfolta meg, aki azt mondta ügyvédjének: Tardos Dezsőnek, hogy *saját akaratából és elhatározásából* állott jót Garai Imréért. Ez az állítás azonban nem békíti ki a családtagokat, akik *hitelezési család címén* följelentést akarnak tételni Garai ellen, mert erejét jóval felülmúló hitelek fölvételére használta ki egy öreg asszony barátságát és tudatlanságát. Garainak ugyanis egész évi fizetése is alig tesz ki annyit, hogy azzal csak a kamatokat is fizethette volna.

Amikor Garai az ellene indított akcióról tudomást szerzett, azonnal fölkereste Sipiczkiék ügyvédjét s tartozásainak fedezésére átírta Sipiczki K. Máriára a kölcsönből vásárolt 11,000 koronás házat. A fennmaradt adósságnak törlesztésére pedig felajánlotta 1200 koronás évi fizetésének felét.

Garai különben igen szolid életet élt; se nem kártyázott, se nem mulatott. Hivatalában pontos, mintaszerű tisztviselő volt, akinek soha egyetlen ügydarabja nem volt restanciában, Megyeri Imre árvaszéki h. elnök mihelyest értesült a felhozott vádokról, nyomban felszólította Garait, hogy a *község szolgálatából lépjen ki*. Garai ezt meg is ígérte s elhatározásának idejéül három hónapot kért.

HIREK.

Alamizsna.

Arad, március 7.

A rendőrlegénység körében, mint megírtuk, az utóbbi időben nagy az elkeseredés, amely, ha hamarosan nem segít a város a rendőrök sorsán, komoly veszedelemnek lehet a forrása. A rendőrlegénység ugyanis elhatározta, hogy a tavasszal kilép a szolgálatból, mert a jelenlegi csekély fizetés mellett nem hajlandó a terhes, emberfeletti szolgálatot teljesíteni. Amikor a rendőröknek ez az elhatározása nyilvánosságra jutott, rávették őket arra, hogy kérjenek a várostól fizetésemelést.

A rendőrlegénység be is adta kérvényét, amelyvel tegnap foglalkozott a pénzügyi bizottság. Az agyonsanyargatott rendőrök fizetésük husz százalékát kérték fizetésjavítás címén. A bizottság tagjai elismerték, hogy a kérésük jogos és méltánylandó. Több bizottsági tag ki is jelentette, hogy a rendőrökön segíteni kell, mert a helyzetük kétségbeesett és tarthatatlan. A kért fizetésemelést azonban nem adták meg, hanem tiz százalék drágasági pótlékot szavaztak meg a rendőrlegénység részére.

Ezzel akarták a rendőrséget megnyugtítani. A bizottság határozata azonban nemhogy lecsillapította volna a forrongó kedélyeket, hanem még jobban felkorbácsolta a rendőrök elkeseredését. A legénység nincsen megelégedve kérelmének illetően való elintézésével s a megszavazott drágasági pótlékot *alamizsnának* tartja.

Ezek után egész komolyan lehet tartani attól, hogy tavasszal a város *rendőrség nélkül marad*. Csak gyors és alapos orvoslással lehet ennek a veszedelemnek elejét venni. A tanács közgyűlés előtt pótköltségvetést készít, amelyet a hármashatározott bizottság elé terjeszt. A város közbiztonsága követeli, hogy a tanács a pótköltségvetésben a közbiztonsági közegekről elsősorban gondoskodjék. A törvényhatósági bizottság pedig nem fog elzárkózni attól, hogy a rendőrök fizetésemelésével megóvja a várost a komolyan fenyegető veszedelemtől.

— **A király dorgál.** Zágráb-ból táviratozzák: A zágrábi tartománygyűlésen nemrég Frank József indítványára elfogadtak egy javaslatot, mely szerint megkéri a tartománygyűlés a királyt, hogy a Fejérváry-kormány alatt és az utóbbi időben politikai büntettekért elítélteknek adjon amnesztiát. Ma tisztelgett a tartománygyűlés küldöttsége a királynál, aki a kérés előterjesztése után *erősen tiltakozott* az ellen, hogy a gyűlés belenyuljon az uralkodói jogkörbe. A király *meg is rótt a tartománygyűlést*, ami Zágrábban érthető föl-tűnést kelt.

— **Minisztertanács.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A képviselőházban ma minisztertanács volt, amelyen a kabinetnek valamennyi tagja résztvett. A tanácskozáson folyó ügyeket is intéztek, de a megbeszélés főtárgya a miniszterelnök bécsi utazásával összefüggő kiegyezési kérdés volt, amelyre vonatkozólag a kabinet ma jutott végleges megállapodásra. *Wekerle* Sándor ma délután *Popovics* Sándor államtitkár kíséretében Bécsbe utazott, ahol *Koritowsky* pénzügyminiszterrel tanácskozni fog a kiegyezéssel összefüggő pénzügyi kérdésekben.

— **A lugosi mandátum.** Budapestről táviratozzák: A képviselőház negyedik bíráló-bizottsága mai ülésén bizonyítottan vette, hogy *Popovics* György lugosi képviselő megválasztásánál féktelen izgatás, erőszak és fenyegetés történt. A bizottság holnap délután hirdeti ki ítéletét, de bizonyosra veszik, hogy *megsemmisíti a mandátumot*.

— **Kiosztják az alamizsnát.** Budapestről táviratozzák: A félmillió korona, amelyet a kereskedelmi miniszter a vasutasoknak különjutalom gyanánt utalványozott ki a fokozott munkákért, mint illetékes helyről jelentik, két-három nap múlva kerül kiosztásra. Az üzletvezetőségek javaslata szerint a december és január hónapban elért tehervonat-kilométer és teherkocsitengely-kilométer arányában, valamint az egyes üzletvezetőségeknél fonnállott, különleges viszonyok szem előtt tartásával fogják az 500,000 koronát az egyes üzletvezetőségek között kiosztani. Ebben a jutalomban sem a főhivatalnokok, sem a központba berendelt tisztviselők nem részesülnek, hogy a kisebb alkalmazottaknak annál nagyobb összeg jusson. — **Pízetésrendezés helyett** tehát ez az alamizsna jut a vasutasoknak.

— **Titkos rendelet az ügyészekhez.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Egyik estilap értesülése szerint Günther Antal igazságügyminiszter a napokban az összes ügyészekhez titkos rendeletet intézett, melyben utasítja azokat, hogy a nemzetiségi sajtónak a néptanítói javaslattal szemben tanúsított magatartását különös figyelemmel kísérje és ama lapok ellen, melyek a törvényjavaslat magyar nemzeti irányát kifogásolva, támadásokat intéznek a magyar nemzet egysége ellen, a büntető törvény teljes szigorával járjanak el. Az igazságügyminiszter ennek a titkos rendeletnek a kiadására Arponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter bizalmas átírata indította, melyben a miniszter utal arra, hogy a nemzetiségi sajtó a néptanítói javaslattól való bírálatával kapcsolatban felbujtó és lázító cikkeket közöl a magyar nemzeti állameszme ellen.

— **Március 15 Ujszentannán.** Az *ujszentannai* polgári társas kör március hó 15-én hazafias ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Ünnepi megnyitó. Tartja: *Vass Dezső*, a „Polgári Társas-Kör” elnöke. 2. Isten áld meg a magyart. Énekl: az ujszentannai uri dalárda, Steiner Miklós karmester vezetése mellett. 3.

Nemzeti dal. Szavalja: *Lengyel Rezső*, elemi iskolai tanító. 4. Ünnepi beszéd. Tartja: ifj. *Mahler György*, a kerület országgyűlési képviselője. 5. Talpra magyar. Énekl: az ujszentannai uri dalárda. 6. Hogy volt? Hogy van? Hogy lesz? E. Kovács Gyulától. Szavalja: *Molnár Ödön*, polgári iskolai tanár. 7. Szent az érzet. Énekl: az ujszentannai uri dalárda. 8. Élet vagy halál. Petőfi Sándortól, szavalja: *Ujlaky István*, elemi isk. tanító. 9. Bezáró beszéd. Tartja: *Gyovay Pál*, elemi iskolai igazgató-tanító. 10. Hazádnak rendületlenül. Énekl: az ujszentannai uri dalárda. Az ünnepély után faklyásmenet lesz.

— **Az Óvár-ter szabályozása.** A közlekedési bizottság ma délutáni ülésén elhatározta, hogy javaslatot terjeszt a közgyűlés elé aziránt, hogy az Óvár-ter szabályozási tervének elkészítésére 800 koronás pályadíjat tűzzön ki.

— **Tábornokok és ezredesek veszedelme.** *Grác*-ból táviratozzák: A *Grazer Tagespost* értesülése szerint a közös hadügyminiszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy megállapítsa az ezredesek és tábornokok korhatárát, amelyen túl okvetlenül nyugalomba kell vonulniok.

— **A Bibics-alap ösztöndíj állomásainak szaporítása.** A vármegye törvényhatósági bizottságának e hó végén megtartandó rendkívüli közgyűlésén egyebek közt szóba fog kerülni a *Bibics-alap* ösztöndíj állomásainak szaporítása is. A vallás- és közoktatásügyi miniszterhez intézendő felterjesztés tervezete már készen van, s arra támaszkodik, hogy a *Bibics-alap*, melynek tőkéje egyre emelkedik, csak akkor fogja hivatását kellően betölteni, ha feles jövedelmét nem csatolják évről-évre a tőkéhez, hanem új ösztöndíj állomások létesítésére fordítják.

— **Andorffy szinigazgató bukása.** *Pozsony*-ból táviratozzák: *Andorffy* Péter igazgató ma lemondott a pozsonyi színház igazgatásáról és a színház kulcsait átadta a polgármesternek. Lemondását táviratilag tudatta *Bezerédj* Viktor államtitkárral is. A pozsonyi színház erkölcsei bukását nyomon követi az *anyagibukás is*. Hírlik, hogy *Andorffy* ellen több hitelezője csődöt kér és a színészek nyakra-főre perlik a bíróságnál a gáziért. Ma már a *színészekből alakult bizottság vette át a színház vezetését*. *Andorffy* bukásának főleg az volt az oka, hogy csekély tőkével fogott a színház igazgatásához. Siettetette a bukását az is, hogy a központi színházegyesület a 3000 korona szubvenciót, amelyet *Andorffy* kapott, nem folyósította, hanem az ő tartozásának törlesztésére fordította. — Későbbi távirat jelenti: Miután a színház ellen több hitelező *csődöt kért*, *Brolly* Tivadar polgármester táviratilag kérte *Bezerédj* államtitkárt, hogy a zavarok rendezésére *megbízottat* küldjön ki Pozsonyba. A színház tartozásai állítólag 80000 koronára rugnak.

— **Egy havi közigazgatás a megyén.** Arad-vármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 10 órakor a vármegyei ház kistermében *Károlyi* Gyula gróf főispán elnöklete alatt ülést tartott, amelyen számos bizottsági tag jelent meg. Az ülés a különböző jelentések felfolyásával kezdődött, majd áttértek a felfolyamodások elintézésére. Tizenkét óra tájban az elnök zárt ülést rendelt el, amely fél egy óra tájban ért véget.

— **Fedák, a tulipános.** *Fedák* Sárinak kétségtelenül az volt a legdicőségesebb korszaka, amikor beállott a nemzeti küzdelembe harcolni, s a széphanzásu „Tulipán Sára” nevet érdemelte ki a hálás nemzettől. Hanem azt meg is kell adni, hogy senki sem bánt olyan bőkezűen a tulipánnal, mint ő. Tulipán volt a melén, a hajában, a kalapján, sőt még az autómobilján is volt két óriási tulipán, nagy gyönyörűségére a kacsáknak és libáknak, amelyeknek bizonyára lelki megnyugvást okoz, ha tulipános automobil kerekei alatt mulnak ki. Nem indokolatlan tehát a kíváncsiság, hogy

vajjon melyik hazai szabónő az, aki a hazafias művésznő pompás és drága toalettjeit, kalapjait készíti. Különösen a nők voltak nagyon kíváncsiak, mert egy jó szabócím a nőknek fölér legalább is egy új tudományos igazsággal. Egy ilyen kíváncsi honleány megbízásából egy szemfüles ifju ki is leste a féltve őrzött titkot. Így tudódott ki, hogy ki az a szabó, akit a nagy Tulipán Sára gazdagit megrendeléseivel. A neve: Paquin, lakása Rue de la Paix. Páris.

— **Aradmegyei segédjegyzők dotációja.** A m. kir. belügyminiszter leiratot intézett a vármegye törvényhatóságához az anyakönyvvezetés érdekében létesítendő segédjegyzői állomásokra nyújtandó államsegély tárgyában. Mint értesülünk ez az államsegély évi 7200 koronát fog kitenni.

— **Különös sorstalálkozás.** Rómából táviratozzák: Gallo igazságügyminisztert szolgálja ma reggel szobájában *holtan találta*. Ugy látszik, hogy a miniszter szélhűdés következtében halt meg. A halálhír mindenfelé, főleg politikai körökben mély benyomást tett. Mazzini pénzügyminiszter állapota állandóan komoly. Mazzini tudvalevőleg tegnap elájult a kamarában s eszméletlen állapotban vitték haza.

— **A városi tisztviselők drágasági pótléka.** A városnak összes 2400 koronánál nem nagyobb fizetéssel bíró tisztviselői a városhoz beadványt intéztek, amelyben drágasági pótlékokat kértek. A városi napidíjasok pedig drágasági pótlékok meghosszabbítását kérték. A pénzügyi bizottság mai ülésén foglalkozott a két beadvánnyal és a bennük foglalt kérelmeket méltányosoknak találta. A bizottság, hogy elejét vegye a jövőben a kérvények szórványos beérkezésének, azt a javaslatot terjeszti a tanács elé, hogy készítsen pótköltségvetést és terjessze a *három-bizottság* elé.

— **A posta kérése.** Az aradi posta és távirat-főnökség nemrégiben arra kérte a várost, hogy a vasúti postahivatal előtt levő telket engedje át a postának. A postafőnökség ugyanis itt akarja a csomagokat osztályozni, hogy könnyebben szállíthassa be azokat a városba. A közlekedésügyi bizottság mai ülésén teljesítette a postafőnökség kérését.

— **A börtön.** A magyar kormány bécsi kiegyezési tárgyalásairól beszélgettek ma a Ház folyosóján. Ez a legaktuálisabb, de egyúttal a legkomorabb téma is. Nincs azonban olyan téma, amelynek a folyosó humoristái ne látnák meg a derűs oldalát is. Így mosolyogva beszéltek arról az ebédről, amelyet Beck báró osztrák miniszterelnök adott a magyar kormány Bécsben időző tagjai tiszteletére.

Nagy meglepetést keltett az a hír, hogy a Beck báró ebédjén börtönöztek a magyar kormány tagjai. A kurucok nem értették a dolgot és kérdészködtek:

— Hogy lehetett az? Mi volt az ebéd?

Kiderült, hogy az osztrák miniszterelnök ebédjén tizenöt fogást találtak fel, de hus nem volt egyetlen egy fogásnál sem. Csupa böjti étel volt az, hialak s egyéb efajta dolgok. Az ok is kiderült hamarosan. Beck báró felesége tudvalevőleg egy magyar ur hitvese volt azelőtt, a *Dóczy* Lajos báróé. Miután a szép asszony Dóczytól elvált, a Beck báró felesége lett. Mikor újra férjhez ment, elhagyta korábbi vallását és római katolikus lett. Mint Dóczy Lajosné izraelita volt. Mint az osztrák miniszterelnök felesége, igen buzgó római katolikus lett s miután az ebéd, amelyet férje adott a magyar minisztereknek, pénteki napra és amugy is nagyböjti időre esett, a vallásos háziasszony szí. orn böjti ételekkel traktálta a vendégeket. Így böjtölt a magyar kormány az osztrák kormány fejénél.

— **A gurbai román tanító fegyelmije.** *Hal-massán* Tódor gör. kat. felekezeti tanító ellen, aki a gurbai elemi iskolában boldogítja a haza reményeit, fegyelmi vizsgálatot indítanak.

A tanfelügyelőség ugyanis, tekintettel magyarellenes érzelmeire, amelyeket tanítványaiába is átültetni iparkodik, a közigazgatásbizottság jóváhagyása alapján megkeresi a gyulafehérvári érsekséget, hogy a tanító ellen indítsa meg a fegyelmi eljárást.

— **A képviselő adósságai.** Az Aszódi takarékpénztár körül támadt botrány dolgában Gál András országgyűlési képviselő eddig szokatlan módon közjegyzői eljárást tett folyamatba, az aszódi tudósítás szerzőjének kitudakolása dolgában. Gál András ugyanis *Stamberger* Ferenc dr. budapesti közjegyző által a következő értesítvényt közölte *Braun* Sándorral:

Felkérem *Braun* Sándor urat, *A Nap* felelős szerkesztőjét arra, hogy *A Nap* tegnapi számában közzétett, engem sértő cikk szerzőjét, illetőleg a személyt, aki ezért a cikkért a felelősséget elvállalja, megnevezni és választának jegyzőkönyvbe való iktatását kérni szíveskedjék, mert én az említett cikk miatt a sajtóper nyomban megakarom indítani becsületsértés és rágalmazás miatt.

Braun Sándor kijelentette, hogy a szerző *Stark* Odön ügyvédjelölt Budapesten. Egyben az eljárás módja ellen való tiltakozását is jegyzőkönyvbe vételezte; nehogy ez a törvényellenes módszer elharapózzék és helytelen precedensül szolgáljon. Gál András különben nyilatkozatot tesz közzé, amelyben azt mondja, hogy nyugtákkal igazolhatja, hogy a takarékpénztárnak adott összeget hitelezői követelésének törlesztésére fordította. Ezen felül a lefoglalt fizetését már feloldották és hitelezői sorrend szerint nyerne kielégítést.

— **Hirdetési oszlopok és táblák.** *Czeiler* István és *Glück* József aradi festők, mint megírtuk, beadványt intéztek a városhoz, hogy modern hirdetési oszlopok és táblák felállítására, illetve kifüggesztésére adjon engedélyt. A két vállalkozó kötelezi magát, hogy a város legforgalmasabb részein 50 darab vasból készült hirdetési oszlopot továbbá a középületeken és egyes magánházakon hirdetési táblákat helyez el. Az oszlopok és táblák, amelyek 50—60 ezer korona költséget igényelnek, a város tulajdonába mennének át, ezenkívül minden oszlop után kisebb évi bérösszeget is felajánlanak a vállalkozók. Ezzel szemben a várostól azt kérik, hogy a hirdetési vállalatra husz évi kizárólagossági jogot biztosítson és engedélyt adjon arra, hogy minden kiragasztott plakát után mérsékelt díjakat szedhessenek. A közlekedési és pénzügyi bizottság ma együttes ülésén foglalkozott a beadvánnyal. Minthogy eltérő vélemények alakultak ki az ülésen, a bizottság a beadványt újabb tárgyalás végett visszaadta a gazdasági széknek.

— **Eltűnt báró.** A budapesti rendőrségen bejelentették, hogy *Pongrácz* János báró budapesti születésű 21 éves munkátalan fiatal ember március 1-én eltűnt Magdolna-utca 12. számú lakásáról, amelyet albérletben birt egy munkás családnál. Az eltűntnek nem volt foglalkozása és már a házbéret sem tudta fizetni. A rendőrség nyomozza az eltűntet.

— **A város pénzügyei.** Ily című tegnapi cikkünkbe tollhiba csuszott be. *Cukor* László ugyanis nem a kerületi betegsegélyező pénztárak, hanem az *aradi kisebb hitelegyletek és szövetkezetek* részvényei értékét akarta óvadékképeseknek kijelentetni.

— **Szabó-féle páрмаi ibo yaszappan** a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes ibolyaillata s bőri puhító, üde hatása olyan, hogy egyetlen külföldszappan sem versenyezhet vele. Készíti Szabó Béla pipereszappan-gyáros Miskolcon. Darabja 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Aradon kapható Vojtek és Weisz droguériájában, Földes K., Ring L., Rozsnyay M., Hajós, Vojtek, Berger és Krebsz gyógyszerészeknél, Brunner Béla, Guttman és Berger, Glück Dezső kereskedőknél. Az országos hírű Szabó-féle gyermekszappant az anyák figyelmébe ajánljuk. 476

— **Praeservatív** ideális legjobb minőségben Vojtek és Weisznál. 261

Szélhámos „lapszerkesztők.”

A „Szinház” története.

A lelkes kiskorúak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Arad intelligens embereit néhány nap óta sorra járja két egészen fiatal emberke. Mindenkihez azzal állítanak be, hogy május hó 1-én megindul Aradon a *Szinház* című kitűnően szerkesztendő szépirodalmi hetilap, amelyre előfizetni mindenkinek erkölcsi kötelessége. A lap főszerkesztője *Tiszti* Lajos, főmunkatársa *Kaszab* Géza, az *Aradi Közlöny* szerkesztőségének tagja lesz, — mondották az egészen fiatal emberek. Végül a főszerkesztő s főmunkatárs nevében kérték az illetőt, hogy fizessen elő.

A nagyszabású irodalmi vállalkozásnak azonban ma vége szakadt. A *Szinház* dicstelen meg sem születésének első napjaiban sikeresen elhunyt, még pedig igen érdekes módon. Kiderült ugyanis, hogy az egész vállalat becsapási alapon nyugszik, hogy a lelkes, de kiskorú lapgründolók úgy *Tiszti* Lajos, mint *Kaszab* Géza nevével visszaéltek s hogy az előfizetési felhívásokat is szélhámos manipulációk révén szerezték meg. A história a következő:

A múlt hét valamelyik napján történt, hogy két fiatalember állított be az Aradi Közlöny szerkesztőségébe s arra kérte *Kaszab* Gézát, engedje meg, hogy nevét beveggyék a megindítandó *Szinház* című lap munkatársai közé. Arra a kérdésre, hogy kik csinálják azt a lapot és miféle lap lesz, így válaszoltak:

— A főszerkesztő *Tiszti* Lajos lesz. A lapot mi, aradi jogászok és fiatal emberek csináljuk. Főleg a színház ügyeivel fogunk foglalkozni.

— Kik azok a jogászok?

Az egyik fiatalember elősorolt egy csomó nevet és kijelentette, hogy a lapindításhoz szükséges tőkékük megvan.

— Hát jó, — mondta erre *Kaszab*, — ha *Tiszti* a szerkesztő, bevehetik az én nevemet is a munkatársak közé. De előre kijelentem, hogy tőlem egy sor kéziratot se kapnak.

A két ifju nagy köszönetekkel távozott. Másnap pedig megjelent az előfizetési felhívás, amelyen *Kaszab* Géza, mint főmunkatárs szerepel. A felhíváson nincs rajta a nyomda jelzése. Hogy miért, az kitűnik az alábbiakból:

A lapgründolók sohasem voltak jogászok. A jogból legföljebb a büntetőjogot fogják megismerni a közel jövőben, még pedig tapasztalati alapon. A *Szinház* szerkesztője *Réthy* Gyula, az egyik aradi lapnyomda géptanonca, akinek a lapalapításban *Kunfi* Laci, az Aradi Nyomda r.-t. szedőgyereke nyújtott segédkezet. Az irodalmi ambíciókkal megáldott csecsemők a pénzszerezésnek kitűnő módját találták az előfizetési pénzek gyűjtésében s így megállapodtak, hogy az előfizetési iverket kibocsájtják. Miután szellemesen becsapták *Tiszti* Lajost és *Kaszabot*, *Kunfi* Laci az elmúlt vasárnap délután behatolt az Aradi Nyomda r.-t. nyomdájába s ott kiszedte az előfizetési felhívást. Mindjárt nyomott is belőle egy csomó példányt s ezzel, mint aki jól végezte a dolgát, bezárta a nyomdát a nyomdavezető kulcsával, amelyhez szintén igen ravasz uton jutott. A nyomdavezetőnek ugyanis a nyomda bezárásakor egy másik kulcsot adott át s az igazi kulcsot magánál tartotta.

Az előfizetési iverket pedig nagy buzgalommal portálták a városban s mindenkit *Tiszti* és *Kaszab* nevében kértek fel előfizetésre. Ma azonban kiderült az egész manipuláció. A nyomdában rájöttek a *Laci* gyerek kisjátékaira

s ugyanekkor Kaszabnak is tudomására jutott, hogy visszaélnék a nevével.

És most jön a befejező méla akkord. A Laci pofonokat kapott és kidobták a nyomdából. Réthy „szerkesztő ur“ valószínűleg szintén pofonokat kap és szintén kidobódik. A közönséget pedig figyelmeztetjük, hogy ne üljön fel a lelkes kiskorúaknak, akiknek az irodalommal való összeköttetését nem a Muzsa csókjai, hanem a mettörtényerek csattanós argumentumai jelzik. Végkövetkeztetésnek pedig legyen elég az, hogy az emberiség nem becsüli meg az idealizmust és irodalmat. Példa reá a Laci, meg a Gyula, a kitűnő jogászok és lap-szerkesztők.

A titokzatos hölgy.

Merénylet egy urinő ellen.

Aradi erkölcsök.

A táborszernagy unokahuga.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

A tegnapelőtt megjelent aradi lapok egy rövid hírből emlékeztek meg valami eszméletlen állapotban talált fiatal asszonyról. A rendőrség adatai alapján az Aradi Közlöny-ben megjelent hír így hangzott:

— A titokzatos asszony. Ma este hét órakor a Nagy-köruton, a kincstári palota mögött egy eszméletlen, fiatal asszonyt talált a cirkáló rendőr-őrszolgálat. Posgay Lajos dr. városi főorvos megvizsgálta az eszméletlen nőt, akit a mentők a kórházba szállítottak. Mindezeidig nem sikerült megállapítani, hogy az asszony öngyilkosságot követett-e el, vagy pedig szívbaj áldozata lett?

Ez alatt a hír alatt, amint az ma kiderült, valóságos szenzáció lappang. Olyan szenzáció, amely szomorúan jellemzi az aradi erkölcsöket s azt a sok gyalázatosságot, amelyből csak hébe-hóba vetődik felszínre valami. Valóságos regény az, amit az alábbiakban elmondunk. Regény, még pedig nem fantázia-szülte regény, hanem megtörtént dolog. A főszereplői a titokzatos hölgy és egy előkelő aradi uriember, akiknek kilétét erősen titkolják.

Amint megirtuk, az összeesett nőt tegnapelőtt beszállították az aradi kórházba. Eszméletlen állapotban feküdt ott ma délutánig, míg végre a gondos orvosi kezelés után magához tért és orvosa, Löwinger Miksa dr. faggatására elbeszélte, hogy hogyan került oda, a hol megtalálták.

A fiatal hölgy nem aradi, hanem budapesti. Benedek Jusztina a neve, és állítólag unokahuga Benedek táborszernagnak. Még Budapesten történt vele, — így adta elő a történeteket, — hogy egy társaságban megismerkedett egy előkelő megjelenésű aradi uriemberrel. Az uriember csakhamar megnyerte a fiatal hölgy bizalmát. Elmondta, hogy családos ember, felesége és gyermekei várják odahaza. Behizelgő modorával csakhamar odáig jutott, hogy elhitette a leánynyal, hogy feleségének, aki állandóan gyengélkedik, társalkodónőre volna szüksége és hogy erre az állásra Benedek Jusztina kiválóan alkalmas lenne. Kérte a hölgyet, hogy fogadja el az állást.

Benedek Jusztina eleinte vonakodott, mert nem akart vidékre menni. Mikor azonban az elegáns ur feltűnően kedvező ajánlatait egyre ismételte, a fiatal hölgy beleegyezett a dologba. Megbeszélte családjával az ügyet s miután a család megadta az engedélyt, Benedek Jusztina közölte aradi ismerősével, hogy lejön.

Tegnapelőtt este érkezett meg Benedek Jusztina a 7 órai gyorsvonattal Aradra. Az elegáns ur a vasutnál várta s kocsin a Pannóniaszállóba vitte. Itt szobát bérelt neki s vacsorát rendelt. Vacsora közben elmondta, hogy családja még nem tud a hölgy megérkezéséről, tehát elő kell készíteni a feleségét a társalkodónő érkezésére. A derék ur el is ment, de kisvártatva ismét visszatért.

— Jöjjön velem, bemutatom a feleségemnek! — mondotta a hölgynek. Mehetünk!

Megindultak. Benedek Jusztina, aki még sohasem volt Aradon, csak arra emlékszik, hogy az uriember felvitte őt egy emeleti lakásba. Mikor belül voltak, a férfi megfordította a kulcsot az ajtóban és szerelmi ajánlatokkal kezdte ostromolni a nőt. Mikor visszautasításra talált, egyre követelőbben lépett fel. Erőszakoskodni kezdett és átölelte Benedek Jusztinát. Ez sikoltozni kezdett, majd minden erejét megfeszítve, visszalökte a férfit, az ajtóhoz rohant és a kulcsot, melyet a férfi a zárban felejtett, megfordítva, kiszaladt. Félőrlően, az izgalomtól félájultan rohant le a lépcsőn.

Végigszaladt az utcán, maga sem tudta, hová. A teljesen tájékozatlan nő céltalanul futott egy ideig, néha-néha hátranézve, hogy nem üldözik-e. A jószágigazgatósági palota előtt azonban elhagyta az ereje: hiszterikus görcsöket kapott és összeesett. Azután elvesztette az eszméletét.

Eddig tart a fiatal hölgy előadása. Hogy mi fog történni a derék férfival, aki galádul romlásba akarta sodorni, annak csak az aradi rendőrség a megmondhatója.

Liliomtíprás Ópécskán?

Az igazgató feleletése.

Egy tanító ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Haller Imre ópécskai igazgatótanító feleletette az iskolai gondnokságnál a mellette működő Tonca Sebestyén tanítót, hogy a gondjaira bízott leánygyermekeket fajtalan cselekedetekre csábítja. Hogy ezt a rettenetes vádat beigazolja, a feleletésben néhány kis leány nevét is közölte, akik minden kétséget kizárólag igazolhatják az ő vádjait.

A feleletés rendkívül kellemetlen hatást keltett a gondnokság tagjaiban, mert Tonca Sebestyént törekvő, derék fiatalembernek ismerték, akiről fel sem tételezték, hogy képes lenne ilyen ocsmány cselekedet elkövetésére. Ismerték azonban az igazgatótanító összeférhetetlen természetét, s így nem igen vetettek ügyet áskálódásaira. Mikor Haller látta, hogy Toncának feleletéséből kifolyólag a hajszála sem görbül meg, feleletést irt, s elküldötte azt az aradi kir. tanfelügyelőséghez. Ebben ismételte vádjait. Azt a névsort, amelyet a Tonca által megbecstelenített leányakákról összeállított, kibővítette, s ráadásul az iskolai gondnokságról is leszedte a keresztvizet, s olyan kifejezésekkel illette azt, amelyek nem igen állják meg a „n. omdafestéket.

A dolgot most már Varjassy Árpád tanfelügyelő vette a kezébe s miután információt kapott a dologban a gondnokság részéről, maga elé idézte Tonca Sebestyén tanítót, hogy az ellene felhozott vádak alól tisztázza magát. Tonca a napokban jelentkezett Aradon a tanfelügyelőségénél, ahol Varjassy Árpád bizalmasan, négy szemközt kérdéseket intézett hozzá a feleletés tárgyában. Megpróbált a szívére beszélni s esetleg vallomásra is bírni, de a tanító egyre csak ártatlanságát hangoztatta s kijelentette,

hogy Haller üldözi s tönkre akarja tenni. Anynyira ártatlannak érzi magát, hogy felkéri a tanfelügyelőt, indítsa meg ellene mielőbb a feyelmi eljárást.

Varjassy Árpád tanfelügyelő Tonca kívánságára ma a közigazgatási bizottság elé terjesztette, amely el is rendelte a vizsgálatot, de elrendelte annak kiterjesztését Haller Imrere is, a gondnoksággal szemben való tiszteletlen eljárásáért s azokért a tiszteletlen kifejezésekért, amelyekkel azt a feleletésében illette.

Az eljárást Boros Iván fogja vezetni, s így nemsokára kiderül, mennyi igazság van az igazgató feleletésében.

A kalapügy borzalmai.

Shakespeare nyilatkozik.

Mindenkinek igaza van.

Arad, március 7.

Shakespeare Vilmos ur, aki jelenleg szabad óráiban az igazak úlmának foganatosításával foglalkozik, az aradi színház kalapügye folytán ma a következő táviratot intézte közismert stílusában az Aradi Közlöny szerkesztőségéhez.

koezloeny

de tulvilag kesztler—szendrey
—papay uegyben nyilatkozatom-
nak helyet fentartani celsze-
reu kueloemben nem hagynak
aludni

shakespeare vilitek

A váratlan távirat óriási feltűnést keltett a redakcióban, annál is inkább, mert nem éppen tehetetlen íróársunkról nem tételeztük fel, hogy beleavatkozzék az aradi színház ügyeibe. A nyilatkozat azonban tényleg megérkezett és miután a szerkesztői üzenetek gyártója úgy vélekedett, hogy némi simítással közölhető is, az alábbiakban hozzuk nyilvánosságra:

Ki szerkeszted a napok híreit,
Udv néked óh, szerkesztők főnöke!
Hogy kívánságod bétéhessen, im
Tollat fogok és megnyilatkozom,
Előttem tán a zordon Pápay
Mellözve Kesztler zengő szövegét
Kalapomelva áll meg, bárha ő
Forschriftokat dicsően ismer is.
Engedd meg óh, szerkesztők főnöke,
Hogy valamint a Szelezsán tagad,
Midőn reá a törvény elnöke
Sötét, kaján bünt faggatón riad:
Olyképen én is letagadjam azt,
Hogy emez ügyszóhoz van nekem közöm.

Lapunk barátja, Vilmos, e rövid és hatásos bevezetés után prózában folytatja:

Nem igaz ugyanis, tisztelt Szerkesztő ur, hogy az emlékezetes kalapügy alkalmával az én darabomat adták volna. Én jelen voltam az előadáson és kijelenthetem, hogy egyáltalában nem ismertem reá saját darabomra. En sohasem irtam énekes vigjátékokat, sőt mióta Avarffy Géza (amely álnév alatt én egy kiváló drámaíró, gyanítok) darabokat írt, szeretném visszavonni összes tragédiáimat, mert ime az élet sokkal nagyobb tragédiákat termel. Ettől eltekintve azonban ki kell jelentenem a kalapra vonatkozólag a következőket:

Miként a Montblank ormányán a hó,
Bármily dühvel is ront a szél neki, —
Avagy a házon a cseréptető,
Bármily nehéz a jelzalogteher,
Mégis mokányul egyre megmarad:
Azonkép ő, a zordon Pápay
Feje fedőjét jól nem vette le.
Am Kesztler is, midőn reá rivallt,
A nagyközönség tisztelt érdekét
Mégvédte jól, mert székberlőnek is
Mégvagyott egy-két lényeges joga:
Látni a színész meztelen fejét,

Sőt operettben más testrészeit.
De Szendrey, kit Miskának nevez
Az egyszerű nép romlott magzata,
Szintén kiváló érzékű fiu,
Mert valamint a jó népoktató
A nebulónak okulás miatt
Körmére huz, ha van, vagy nincs oka,
Azonkép ő is pompásan tevé,
Hogy emez ügyben megnyilatkozik.
De ennyi lármát egy kalap miatt!

Ezzel lapunk barátja, Vilmos, be is fejezi nyilatkozatát, melynek föltétlen hitelességeért a hátát tartja. — zab.

A románok Apponyi ellen.

Metianu a királyhoz megy.

Hadüzenet.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 7.

A román nemzetiségi képviselők ma értekezletet tartottak s ezen elhatározták, hogy megkezdik a harcot Apponyi Albert gróf kultuszminiszter javaslatára ellen. A miniszternél a mai nap folyamán tisztelegtek Pap I. János aradi és Popea Miklós karánsebesi püspök s átadták a románok memorandumát. A románoknak a kultuszminiszter javaslatával szemben elfoglalt álláspontjáról fővárosi tudósítónk ezeket táviratozza:

Popea Miklós karánsebesi és Pap I. János aradi román püspökök Metianu érsek vezetésével ma tisztelegtek a kultuszminiszteriumban Apponyi Albert grófnál és átadták neki a nem állami tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyában szerkesztett memorandumot, amelyben sérelmeiket fejtik ki.

Metianu a püspökök nevében Apponyihoz beszédet intézett, amelyben kifejtette, hogy a nem állami tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat népük egyházi és kulturális érdekeit érzékenyen érinti, sőt mélyen sérti. Kéri a minisztert, hogy a törvényjavaslat mindama részeit, amelyek a felekezeti iskolák főtartását súlyosan fenyegetik, enyhítse.

Apponyi Albert válaszában kijelentette, hogy kötelességének tartja, hogy a memorandum minden pontját megfontolás tárgyává tegye. Annyit azonban előre kijelenthet, hogy alig lesz abban a helyzetben, hogy azokat az intézkedéseket, amelyek az állami szempontok megvédésére föltétlenül szükségesek, lényegesen módosítsa. Végül kérte a püspököket, érvényesítsék befolyásukat abban az irányban, hogy az indokolatlan és épen egyházuknak és hit-sorsosaiknak ártalmas agitációk megszűnjenek.

A püspökök még rövid ideig beszélgettek a kultuszminiszterrel s azután elhajtattak a palotából.

A nemzetiségi képviselők ma délután Mihályi Tivadar elnöklete alatt értekezletet tartottak, amelyen három órán át megvitatták Apponyi Albert törvényjavaslatát. Különösen behatóan tárgyalták a román népiskolák helyzetét már csak azért is, mert a román nemzetiségnek mintegy 3800 népiskolája van, míg a szerbeknek mindössze 220, a tötök pedig e kérdésben nem jöhetnek tekintetbe, mivel önálló egyházuk nem lévén, önálló iskolaügyük sincsen. Mindazonáltal a három nemzetiség viszonyait mérlegelték és azt határozták, hogy a nemzetiségi képviselők álláspontjuknak megfelelőleg komoly és méltó harcot fognak vívni a javaslatokkal szemben, hogy iskoláik érdekeit megvédjék. Egyben azt követelik, hogy a kormány egyforma mértéket alkalmazzon a

nemzetiségi tanítókkal szemben és azokat époly bánásmódban részesítse, mint az állami tanítókat. Végül kijelölte az értekezlet a vita szónokait.

A *Kel. Ért.* jelenti, hogy Apponyi Albert gróf válasza igen lesújtólag hatott Metianu érsekre és a püspökökre, akik remélték, hogy a miniszter, egyes sérelmesnek vélt intézkedés enyhítéséhez hozzá fog járulni. Apponyi azonban nemcsak hogy biztató ígéretet nem tett, hanem époly határozottsággal, mint őszinteséggel kijelentette, hogy tekintettel a közvéleményben nyilvánuló áramlatokra, *örvendeni fog*, ha a javaslatokat mostani alakban változatlanul keresztülviheti.

A püspöki kar tagjai és a nemzetiségi politikusok különben ma délután bizalmas értekezletet is tartottak.

Metianu érsek Bécsbe készül, hogy a püspöki kar memorandumát a király elé terjessze. Ed-dig azonban nincs elhatározva, hogy mikor utazik Bécsbe.

Hir szerint Mihályi balázsfalvi görög katolikus érsek sürgősen Balázsfalvára hívta a görög kat. püspököket és vikáriusokat, hogy velük rendkívüli konzisztoriumban a törvényjavaslatokról tanácskozzék.

A helyszerzőnél.

— A titokzatos hölgy esete után. —

Az elegáns ur: Kérem szépen, a feleségemnek társalkodónőre lenne szüksége!

A helyszerző: Ugyan menjen, maga szemtelen!

Az aradi szövőgyár.

A tárgyalások részletei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Több ízben megírtuk, hogy a gyulai szövöttiparú gyár részvénytársaság fiók-telepet akar létesíteni az ország egyik városában. Varjassy Lajos polgármester értesült a részvénytársaság tervéről és érintkezésbe lépett Weisz Mórral, a gyár igazgatójával a szövőgyár Aradon való létesítése tárgyában.

A polgármester és a gyár között a közvetítést Szegfű Lajos, a gyárnak aradi származású tisztviselője végezte. Szegfű hívta fel Varjassy polgármester figyelmét a szövöttáru-gyár részvénytársaság tervére. A polgármester hivatalos átiratot intézett a gyulai részvénytársasághoz, s az átiratban Aradváros előnyeit vázolta. Együttal felhívta Weisz Mórt, hogy lépjen érintkezésbe a várossal a gyárnak Aradon való létesítése érdekében. A polgármester kilátásba helyezte, hogy Arad ingyen telket ad a gyár felépítéséhez. Ezenkívül tizenötévi adómentességet biztosít a gyárnak s kilátásba helyezte a polgármester azt is, hogy Aradváros törvényhatósága 8000 korona évi segélyt szavaz meg a kezdő iparvállalatnak. Ezzel szemben kötelelességeket is állít Weisz Mór elé a város.

Weisz Mór nagyobb anyagi támogatásra reflektált. A vállalat részéről azt ígérte, hogy 500 munkással kezdené meg az üzemet, s ezt a létszámot idővel 1000-re emelné föl. Szó volt arról is, hogy az aradi telep létesítésének esetén úgy a gyulai, mint az aradi gyárnak központi vezetősége és irodája Aradon lenne.

Weisz Mór hétfőn Aradra utazik, s ekkor személyesen is érintkezésbe lép Varjassy Lajossal. Weisz Mór utjának főleg az a célja, hogy a telep részére kijelölt területeket megszemlélje.

Az esetben, ha az aradi gyárat valóban felépítenék, úgy az aradi fiók vezetőjéül Weisz Mórnak jelenleg Amerikában tartózkodó fiát tennék meg, aki iparügyek tanulmányozása céljából időzik most egy-két évig az Ujvilágban.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Déryné ifiasszony, színmű (Bérlet C.)
Szombat: A Vig özvegy, operette. Zilahyné-Singhoffer Vilma vendégfőléptével (A. bérletszünet)
Vasárnap: Délután: A leánya, operette. Este: Gül-Baba, operette. Zilahyné-Singhoffer Vilma vendégfőléptével (B. bérletszünet.)

* A Vig özvegy — Zilahynéval. Lehár dalmás operettje, a Vig özvegy tegnap érte el századik előadását a Magyar Színházban. Ezt a nevezetes évfordulót fényesen megjubilálták a zseniális komponista jelenlétében. A Vig özvegy Aradon is erősen halad a huszonötödik előadás felé s szombaton este ismét színre kerül a címszerepben Zilahynéval, aki Glavári Hannával kezdi meg aradi vendégjátékát. Zilahyné Budapestben is fellépett a Vig özvegyben és zajos sikere volt.

A képviselő leánya.

A margitszigeti orvos.

Egy érdekes bűnpör vége.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 7.

Emlékezetes még az a büntető panasz, melyet László Mihály országgyűlési képviselő tett a nyáron Szabó Károly, a Margitszigeten levő szanatórium tulajdonosa ellen. A feljelentés csalás miatt történt. Elmondotta benne a panaszos képviselő, hogy Szabó már régebben megismerkedett a családjával és leányának házassági ígéretet tett, amit maga sem ellenzett, mert a kérészt diplomás orvosnak s emellett ügyes üzletembernek is hitte. Így aztán készséggel ment abba bele, hogy Szabó már az esküvő előtt a Margitszigeten egy gyógyintézetet rendezzen be, amelyhez László tőkét adni hajlandónak nyilatkozott.

László lassankint 307.000 koronát bocsátott jövendőbeli veje rendelkezésére, de aztán semmi sem lett a házasságból. A csalás címén megindult eljárásnak mindjárt az elején le tartóztatta a rendőrség Szabó Károlyt, de csak hamar kiderült, hogy a panasz jórészt nem felelt meg a valóságnak. Holmi házasságszédelgésről ugyanis, amint László a történeteket feltüntetni szerette volna, nem lehetett szó s a törvényszék Szabót hamarosan szabadlábra helyezte.

A öüvizsgálatot Kiss István dr. bíró azóta lefolytatván, csupán annyi bizonyult igaznak, hogy László csakugyan adott Szabónak a szanatórium céljaira háromszázezer koronát. Most — amint budapesti tudósítónk jelenti — az ügynek ez a része is már a közel jövőben rendbe jön. Nevezetesen Szabó többeknek segítségével, akik teljesen megbíznak benne, részvénytársaságot csinált a margitszigeti vállalatából. A részvénytársaság pedig, melyet már be is jegyeztettek a kereskedelmi- és váltótörvényszéknél, rendezti Szabó ügyeit s ezek közt a Lászlóval szemben fennálló kötelezettségét szintén rendezti egyezségi uton, 200.000 K.-át fizetvén neki. Az egyezség értelmében László visszavonja a panaszát már legközelebb, ami ha megtörtént — csupán magánvádra üldözhető bűncselekményről lévén szó — a törvényszék is megszünteti az eljárást.

NAPIREND

Március 8. Péntek. Róm. kath. naptár: Jézus 5. sz. — Protestáns naptár: István, János — Görög-keleti naptár (február 23.): Polikárp — A nap két 6 óra 31 perckor, nyugszik 5 óra 52 perckor.

A Fehér Ke eszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-intézete (Magyar-utca 6.) R-nelöl orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3-4. Dr. Fodor Odón d-lelöl 5-9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelöl 12-1 óráig.

Aradi korcsolyázó-egylet. A jégpálya nyitva van reggel 8 11. délután 5-7 óráig.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirati szeint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhébb, nyugaton elváltva csapadék.

Március 9. A pécskai intelligencia hangver-enyvel egybekötött táncmulatsága (Heller szálló.)

Március 10. A Hungaria kereskedelmi nyugdíjgyesület aradi fiókjának közgyűlése délelöl 11 órakor (Kereskedelmi akadémia.) — Az aradi polgári jótékony nőegylet thea zsúrja délután 5 órakor (Ipa o ház.) — A pankotai hegyközség közgyűlése délután 2 óra or. — Az állami tisztviselők országos egyesülete aradi körének közgyűlése délelöl 11 órakor (Törvényszék.)

Március 11. A pécskai kaszinó-egyesület műkedvelői előadása egybekötött táncestélye (Heller szálló.) — Az aradi vilámsági tézvenyársaság közgyűlése délután 2 1/2 órakor (Aradi első takarékpénztár.)

Március 13. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Március 16. Diákok próbahálaja (Fehér Kerezt.) — Az aradi posta- és távirata tisztiztek és szolgák táncvígalmja (Kovács és Novotny vendéglő.)

Március 17. Az aradi filharmonia-egyesület hangversenye.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 7.

Kínálat és vételkedv mérsékelt. B kolt 15,000 méter-mérsza tartott árákoe. Amerika 1/2 magasabb. Az árák 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	5 óral zárlat
Buza áprillásra	7.47-7.48	7.49-7.50
Buza októberre	7.92-7.88	7.85-7.86
Rozs áprillásra	6.77-6.78	6.78-6.79
Zab áprillásra	7.41-7.42	7.46-7.47
Uj tengeri	5.19-5.20	5.20-5.21

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	80.25
Magyar hitelrészvény	82.00
Osztrák-magyar államvasuti részvény	81.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

Március 7

Magyar elsőrendű: Öreg nehez páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehez páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 141-142 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 141-142 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 41-142 fillérig. Szerbiai: Nehez páronként 26. kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 240-260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám: Március 6. napján volt készlet 17,583 darab, március 7. napján felhajtott — 18 darab, március 8. napján elszállított 133 darab, március 8. napjára maradt készletben 17,755 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

IDEGENEK ARADON.

Március 7

Központi szálloda. Tiebel Rikárd bányagazgató Berlin. — Bodroghy István törvényszéki elnök özvegye Budapest. — Kárász Ernő tűzrezredes Kassa. — Zulánsky Andor igazgató Budapest. — Brück Samu fakereskedő Temesvár. — Ivanowski Vilmos magánzó Budapest. — Szol Ádám kereskedő Budapest. — Dworák Albin gyáros Stuttgart. — Droth Zsiga kereskedő Bécs. — Adler Ignác kereskedő Lemberg. — Vajda Jenő megyei főjegyző Makó. — Pless Imre igazgató Budapest. — Ornstein Frigyes kereskedő Bécs. — Schwarcz Béla kereskedő Szeged. — Sebestyén Sándor kereskedő Budapest. — Hartenstein Jenő igazgató Budapest. — Góczy István kereskedő Bibarczfalva. — Stern Ignác keres-

kedő Budapest. — Juhász B. huszárhadnagy Nagy-kikinda. — Fischer Emil kereskedő Budapest. — Pártos Jenő kereskedő Budapest.

Fehér Kereszt szálloda. Pataki Aurél jegyző és családja Apátfalva. — Lichtnecker András és neje Szabadka. — Sánta Elemér és családja Temesvár. — Szilágyi Arthur állami tisztviselő Budapest. — Prokopp Gyuláné Veszprém. — Erdélyi Andor birtokos Zsombolya. — Német Sándor lelkész Temesvár. — Faragó József és leányai Zenta. — Virág Károly mérnök Szeged. — Meleg Ferenc vasuti tisztviselő és neje Kecskemét. — Szőlősi Imre vasuti tisztviselő és családja Kecskemét. — Bogvy Kálmán gazdálkodó Szentmiklós. — Farkas Imre vállalkozó Lugos. — Horváth Simon kereskedő Makó. — Galambos Imre kereskedő Makó. — Herczeg Sándor és neje Szeged. — Klein Imre bérlő Zombor. — Blum Salamon utazó Budapest. — Kalt J. utazó Budapest. — Csillag Sándor utazó Budapest. — Csicsáki Gyula utazó Budapest. — Funk Gyula utazó Budapest. — Bugyánszki A. utazó Budapest. — Bernát Lipót utazó Budapest. — Knopp Albert utazó Budapest. — Michel József utazó Budapest. — Takács Sándor utazó Budapest. — Virtschafter Ferenc utazó Bécs. — Kohn Fülöp utazó Bécs. — Pollák Sándor utazó Bécs. — Kaufman Herman utazó Bécs. — Kerkes Manó utazó Bécs. — Veisz Lipót utazó Bécs. — Fürst Sándor utazó Bécs. — Steiner Lajos utazó Pozsony. — Fuchs Jenő utazó Nagyvárad. — Kovács Sándor utazó Nagyvárad. — Bruck Arnold utazó Nagyszében.

Nemzeti Színház

C) bérlet. C) bérlet.

Pénteken, 1907. évi március hó 8-án:

Déryné ifiasszony.

Színjáték 3 felvonásban. Irta: Herczeg Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Gróf Szepessy Deli Lajos.	Szentpétery	Keszler Ede.
A grófne Körössy Jucl.	Zsuzsika	Harmath J.
Aladarka, fluk Benkó Gizl	Kilényi	Szathnari A.
Thuretzky Várnai Jauó.	Luby	Borbély S.
Etelca, neje Bácsné.	Lubyné	Benkóné P.
Gabi, fluk Beregi S.	Im ing	Faludi K.
Déryné Novák Irén.	Jankó, huszár	Kulesár L.

Kazdets este 7 ós fél órakor.

NYILTTER.*

Valódi müncheni
Salvátor-sör
mától fogva a
Központi Szálló

összes termeiben

Itter, pohár és üvegszámra kapható.

Tisztelettel

NAGY LAJOS,
szállodás.

157

11 - 1907. vhtó. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1906. évi 22160. számú végzése következtében Dr. Szalay Károly aradi ügyvéd által képviselt Aradi ipar- és népbank javára Kovacevits György és társa ellen 130 kor. s jár. erejéig 1907. évi január hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 860 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, kocsik és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a m.-radnai kir. járásbíró-ság 1906. évi V. 752/2. számú végzése folytán 130 kor. tőkekövetelés, ennek 1906. évi október hó 8-ik napjától járó 6% kamatai, 13% váltódij és eddig összesen 81 kor. 70 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kovacevits György ménesi lakásán leendő megtartására 1907. március hó 9-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meg-jegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés el az 1881. évi LX. t-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt M.-Radnán 1907. évi február hó 23. napján.

Dr Papp Gyula,
kir. bir. kiküldött.

747

63 - 1907. tkv.

Arverési hirdetmény kivonat.

A világozi kir. járásbíró-ság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Zimmermann Károly végrehajtatónak Popa Petru végrehajtást szenvedő elleni 600 kor. tőke követelés és csatlakozás kimondásával 88 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. trvszék (a világozi kir. járásbíró-ság) területén lévő Kerek községben fekvő a kereki 252. sz. tkvi A. I. 1. 2. sorsz. beltelkes ház és külsőségre az 1881. LX. t-c. 156. §. d) pontja alapján egészben 604 kor., a kereki 377. sz. tkvi A. I. 7. sorsz. ingatlanra 524 kor. kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1907. évi március hó 29 ik napján délelöl 9 órakor Kerek község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 60 kor. 40 fill. és 52 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t-c. 170. §-a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Világoson, 1907. évi január hó 8-án.

Kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság.

Povolni,
kir. aljárásbíró.

784

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, meggyógyítja a köhögést, váladékot, éjjeli izmokat.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszertárban. — Ára 500 forint 4.- koroná.

Alapított 1869
Megyei és városi telefon 389.

Agyagáru és kályhagyár

Arad, Halász-utcza.

Ajánlja saját a legjobb tűzmentes agyagból készült

cserépkályháit és kandalóit

minden kivételben, ugyisint **takarék-tűzhelyek és fürdő-
kádak kifalazását, nemkülönben központi fűtések be-
rendezését** bármely rendszer szerint.

Továbbá minden a kályhás iparhoz tartozó **javítások** vagy **át-
alakítások** megbízható szakképzett szerelők által pontosan és gyorsan, a lehető legjártásosabb árban végeztetnek egy helyben, mint vidéken.

Összes cserépkályhám bármely rendszerű vasbetéttel mint **gyors-
melegítő** kivétel a felszerelés, nemkülönben Madingen rendszer szerinti fűtés vagy pirítón fűtésre mint töltőkályha felállítható.

B. megbízását kérve, maradtam

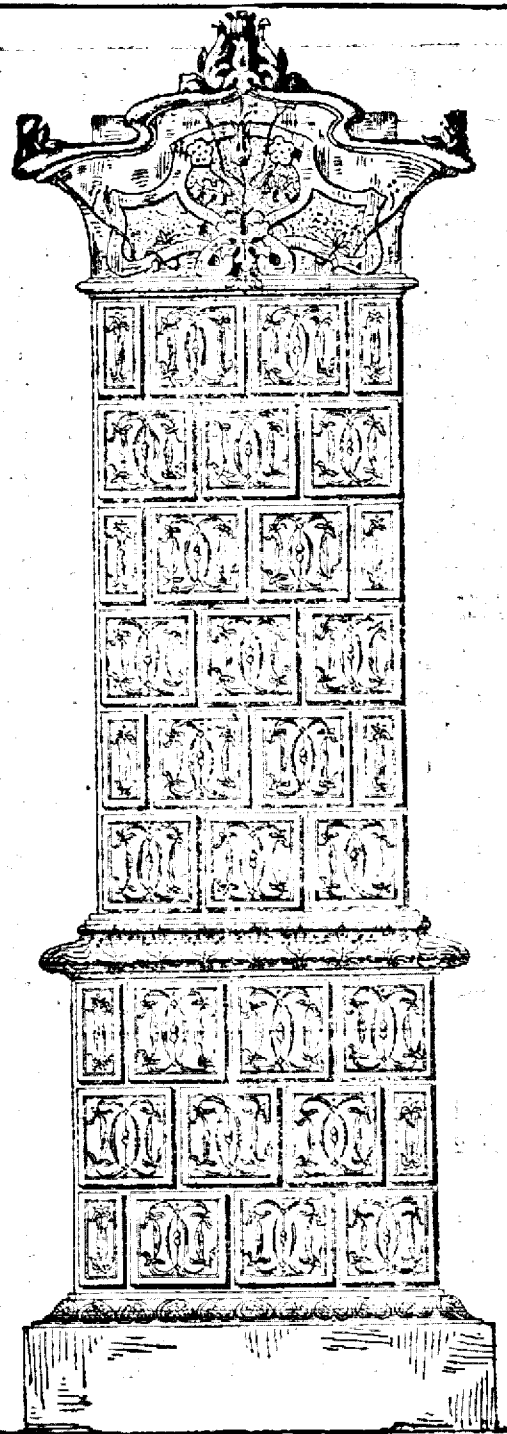
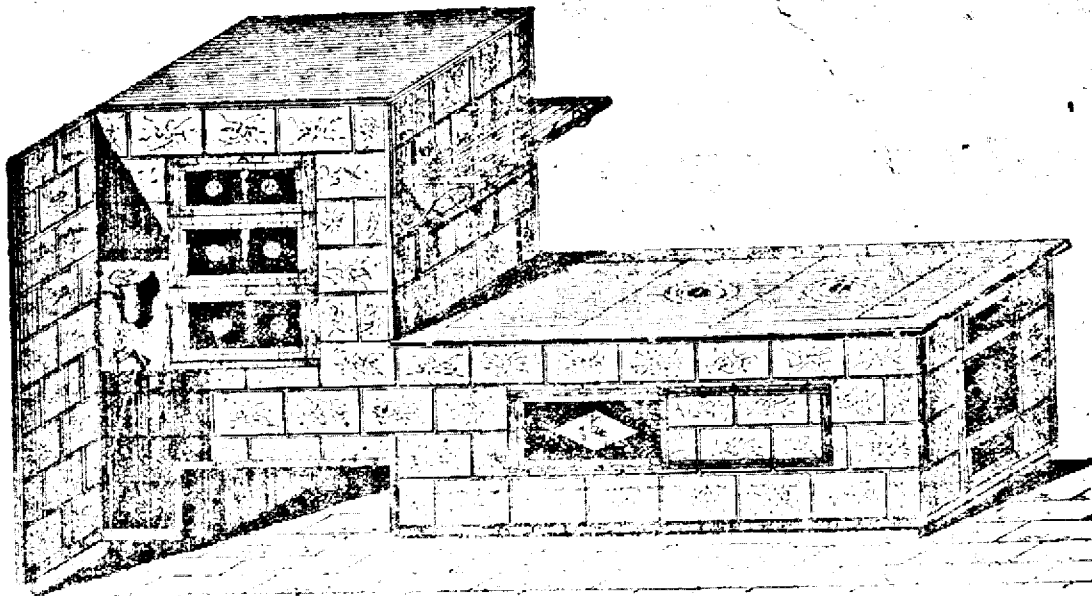
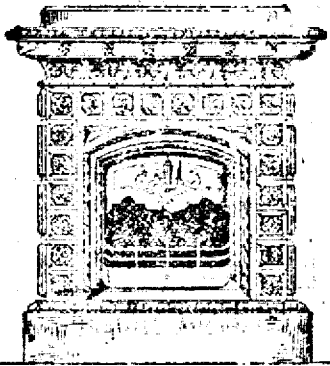
183

kiváló tisztelettel

BALOGH DÁVID

kályhás-mester.

Képes mintakönyv kívánságra bárkinek bérmentve megküldetik.

Nincs drágaság!

Elég ha nekünk van a háziasszonyoknak az általános drágaságokkal, nem akarunk tehát nekik mi is keletlenességet okozni.

Tudatjuk ennek folytán, hogy bár a beszerzéseknél nekünk magasabb árakat kellett fizetnünk, — az előbbi évekhez képest — mi mindazáltal

TEA és RUM

árainkat, de különösen, általánosan ismert és eddig nyújtott minőségeinket változatlanul fenntartjuk.

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

Tápértékben leggazdagabb,

Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

— Ára egy üvegnek 2 korona. —

313

Tyúkszem már nincs többé!

Igy kiáltanak ezren még ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLINT

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Dr. D. Graur Viktor aradi fogorvos bacteriumölő

szájvizének és fogporának egyedüli raktára

egy üveg szájviz 2 kor., egy doboz fogpor 1 kor.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvegeje 70 fill.

„NEVER“ amerikai gummi, a legjobb, 6 drb. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Garai Károly Aradon.

Utánvét mellett küld: 1 kiló tiszta sertés zsirt 76 kr. 1 kiló szelet szalonnát 70 kr. 1 kiló perzselt szalonnát 72 kr. 1 kiló császár szalonnát 90 kr. 1 kiló füstölt sonkát 88 kr. 1 kiló füstölt kolbászt 90 kr. 1 kiló füstölt karaját 88 kr. 1 kiló füstölt apró husokat 72 kr. 1 kiló felvágott vegyes 80 krajcár. 660

Tiszta vérű fekete angol kan

sertés fedezésre található Draskovics Ferencnél külváros Választó-utca 1. Ugyanott angol malacok is kaphatók. 710

Francia „Blouse Album“

180 legújabb eredeti francia divatképpel 1 korona 50 filléért kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad. Telefon 517. 361

Kiadó lakás!

S.-Halász-utca 12. sz. alatt egy udvari 2 szobás magas földszintes lakás mellékhelyiségekkel f. év május 1-re kiadó. 718

Eladó butor

ebédlő, hálószoba, szalon, egész új állapotban eladó. Cim a kiadóban. 746

3 szobás utcai lakás

vizvezetékekkel 200 frtért májustól kiadó. Értekezhetni 1-2 óráig Kossuth-utca 54. 744

Fakereskedés bérbeadó.

Temesmegye, ujaradi járás **Kis-Szent-Miklós községben**, terjedelmes vidékkel, Maros folyó közlekedéssel, közel az ujaradi vasúti állomáshoz 40 év óta fenálló

tüzi- és épületfa kereskedés

lakással, előre haladt kor miatt

bérbeadó.

Bővebről értekezhetni a tulajdonosnál. Pech Sándor, Kis-Szt.-Miklós, fő-utca 94. sz. u. p. Ujarad. 745

Hajdu tea

mel- és tüdőbetegeknek számtalan esetben kipróbált szer.

Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, rekedtség, azamárhurut, elnyálkásodás, mind den mellbaj, a légszűrés, a tüdő, a gége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, szék-mellúság, asthma stb. ellen.

Ára 50 fillér. 22

Kapható Aradon,

Földes Kelamen

gyógyezérszám. 288

301-1906. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. 938. számú végzése következtében, dr. Somló Ármin ügyvéd által képviselt Neumann M. aradi cég javára, Demkó János és neje nalmági lakos ellen 295 kor. s jár. erejéig 1905. évi november hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 631 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyhalmági kir. járásbírósnak 1906. évi V. 194. számú végzése folytán 295 kor. tőkekövetelés, ennek 1904. évi április hó 12. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 157

kor. 80 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig, Nagyhalmágyon alperesek lakásán leendő eszközésére 1907. évi márczius hó 9-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Nagyhalmágyon, 1907. évi február hó 24. napján.

Riedl Ákos,
kir. bír. végrehajtó.

749

Szőlőoltványok.

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, du- gyökérzetű, bor és csemegefajú

fásoltványokat

bármily mennyiségben szállit:

Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szivesen szolgál Deák Ferenc utca 3. sz. a. 303

Telefon 229.

Telefon 229.

Szálloda bérbeadás!

A Makói ipar- és kereskedelmi társulat

lajdonát képező, Makón a főtéren lévő ujonnan átalakított és kibővitett

„Nemzeti Szállodá“-ja

1907. évi november óh 1-től több évre

bérbeadandó.

Bérelni szándékozóknek a szálloda megtekintése alkalmával kellő felvilágosítással

szolgál a

739

Makói ipar- és kereskedelmi társulat vezérigazgatója.

Weszely Pál és Pfeiffer Sándor

vizsgázott kőműves- és ácsmesterek, építési vállalkozók.

Cégtulajdonos: Weszely Pál, Aradon.

Építési iroda: Török Gábor-utca 2. szám.

Lakás: Gróf Leininger Károly-utca 11. szám. (Saját ház.)

Elfogadunk az építés terén előforduló minden néven nevezendő építési szakmába vágó

munkálatok teljesítését

ugy helyben, mint vidéken. Teljesen új építkezéseket a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig, valamint külön-külön ugy csak ác, vagy csak kőműves munkákat is Ocska épületek jókarban tartását évi átalány összegért.

Terveket és költségvetéseket kivanatra készséggel a legrovidebb idő alatt készitünk.

Szives pártfogást kérve, jegyzünk

417 tisztelettel **WESELY PÁL.**

Kiadó lakások!

A Vörösmarty-utca 3. számú házban, a színházzal szemben, II. emeleti

utcai lakások

május hó 1-től,

illetve azonnal kiadók.

Ugyanott a II. emeleten **egy kisebb udvari lakás** azonnal kiadó.

Bővebbet a gondnoknál a házban 6. ajtó szám. 496

Permetező javítások elfogadtnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, száltal a szivattyu nem romlik és a bort nem renthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szefekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beüli gumirozott mendercsövek legolcsóbb

gumirozott mendercsövek legolcsóbb

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és

jobbak, mint

bármely bel-

vagy külföldi

gyárban.

Hönig Otto

n. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 290

Arad. Rákóczi-utca 27. sz.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a törvényesen védett

„TRIAS“

mely 2-8 nap alatt felelősség mellett a legelhanyagoltabb húgysófolyást megszünteti. Ára: férfiaknak K 1.80, nőknek K 2.50.

Közvény, Csusz, Rheuma, fő- és fogfájás ellen a

PAPP-léle

„MENTHOLIN“

biztos hatású gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Főntiket titoktartás mellett küldi:

PAPP L.

gyógyszertára Tiszaszentimrén.

Főraktár Aradon: 3987

Földes Kálemen gyógytárában.